

Forord

Jeg har et ønske for fremtiden, og det er at det skal bli enklere å ha en naturlig og sunn kropp i vårt samfunn. For unge jenter spesielt, ønsker jeg at de skal få gå gjennom ungdomstiden uten å måtte bekymre seg for magens omkrets og mellomrommet mellom lårene. Jeg ønsker at modellene i media i større grad skal være nyanserte, gode forbilder, og jeg ønsker at unge jenter ikke skal hige etter redigerte forbilder, men være fornøyd med seg selv og sin egen kropp. Jeg forstår at jeg har høye ønsker, men gjennom arbeidet med masteroppgaven har jeg også forstått at noe kan gjøres. Det finnes tiltak som kanskje kan gjøre det lettere å være ung og sårbar i et samfunn som nærmest krever at man skal være tynn, trent, slank og pen.

Å skrive en master er ganske givende, litt kjedelig, veldig krevende, til tider morsomt og ekstremt lærerikt! Det er mange som har gått denne veien sammen med meg, og noen av dem skal takkes.

Først og fremst vil jeg takke min veileder Kristin Walseth som sa ja til å være med meg på reisen. Gjennom konstruktive, inspirerende og jevnlige tilbakemeldinger har du hjulpet meg til det ferdige produktet jeg står med i hånden i dag.

Jeg vil takke mine informanter som stilte opp og ga så mye av seg selv om et tema det ikke alltid er like lett å prate om. Uten dere hadde ikke denne oppgaven blitt til. Tusen takk!

Takk til interesserte foreldre og venninner, en ekstra takk til Helle som har vært med meg gjennom hele masteren, oppmuntret, støttet og vist interesse for mitt arbeid. Det skal jeg gjengjelde!

Og sist, men ikke minst, tusen takk til kjæresten min Christian som har vært engasjert og interessert fra start til slutt, og som med kyndig hånd har korrekturlest hele oppgaven.

Denne masteren hadde ikke blitt ferdig uten dere!

Oslo, mai 2015

Julie Løvold

Sammendrag

Inspirasjonen til å skrive denne oppgaven fikk jeg da jeg leste en artikkel i Aftenposten hvor det sto at 15% av alle 17 år gamle jenter i Oslo er undervektige (NTB, 2013). Da jeg begynte å tenke på dette, kom jeg tilbake til spørsmål om *hvorfor*. Hvorfor er det slik at så mange unge jenter er undervektige? Umiddelbart tenkte jeg at dette er knyttet til strømninger i vårt moderne samfunn, og typisk for ungdomskulturen i dag er at de sitter mye foran dataskjermen, er på sosiale medier og leser blogger (Ekström and Tufte, 2007). Bloggene har, etter at den første ble lansert tidlig på 2000-tallet, blitt et svært populært verktøy for mange unge (Kløvstad, 2009).

Det er ikke bare de med synlig spiseforstyrrelse som synes det er vanskelig å skulle forholde seg til idealet som sier at man skal være tynn og pen. Jeg ønsket derfor å finne ut om bloggene kunne være med på å fremme den typen kroppsideal som skaper usikkerhet hos unge jenter. Mitt ønske var å intervju 16-18 år gamle jenter. Jeg ville snakke med dem om hvilke typer blogger de leste, hvorfor de leste dem, og hva de synes om bloggernes fremstilling av kropp. Rosablogger ble mitt hovedfokus både fordi dette var blogger alle informantene hadde kjennskap til, men også fordi det er på disse bloggene kropp/femininitet blir framstilt. Media, i dette tilfellet blogger, forfekter en type "cult of femininity" (Ferguson, 1983) som sier noe om hvordan kvinner, gjennom oppførsel og utseende skal være feminine. Å se på hvordan ulike femininiteter presenteres gjennom utvalgte blogger, og å prøve å forstå hvordan dette påvirker unge jenters syn på kropp, ble formålet med oppgaven

I dette prosjektet har jeg brukt kvalitativ intervjumetode hvor jeg gjorde dybdeintervjuer med strategisk utvalgte intervjuobjekter. Jeg intervjuet fire jenter mellom 16 og 18 år, og benyttet visuell metode hvor jeg, sammen med informantene, så på tekst og bilder på ulike blogger (Harper, 1988). Hensikten med dette var at jeg ønsket deres opplevelse av det som ble framstilt. Gjennom en påfølgende kvalitativ analyse kom jeg fram til at informantene har et ambivalent forhold til kropp. På den ene siden ønsker de å oppnå idealkroppen som er tynn, slank og veltrent, mens de på den andre siden sier at en sunn kropp først og fremst handler om å ha det bra med seg selv. Folkehelseperspektivet i oppgaven kommer til syne gjennom hvordan kropps fokuset og kroppspresset i dagens samfunn gjør unge jenter misfornøyde med egen kropp. Det å være misfornøyd med kroppen kan føre til at man føler en generell misnøye med seg selv – noe som kan føre til sykdom. Analysens hovedfunn er at

bloggene bidrar til en type "cult of femininity" som tegner et bilde av at femininitet handler om å være tynn, slank, veltrent og pen, og gjennom dette skaper et kroppspress på unge jenter. Funnene viser også at bloggene påvirker hvordan unge jenter opplever sin kropp i forhold til andres kropper. At unge jenter generelt er fornøyde med kroppen sin og har et naturlig forhold til den vil bidra til at de holder seg friske, og i et folkehelseperspektiv må dette være hovedfokuset. I den sammenhengen vil det være hensiktsmessig å forsøke å gjøre de motstandsdyktige for den kontinuerlige strømmen av påvirkning de utsettes for. Dette kan for eksempel gjøres i skolen, hvor temaet kropp og utseende kan diskuteres i lys av medier generelt og sosiale medier spesielt.

Abstract

My inspiration for this thesis stems from a newspaper article in *Aftenposten*, which stated that 15% of all 17-year old girls in Oslo are underweight (NTB, 2013). When thinking about this issue, the recurring question was: why? Why is it that so many young girls are underweight? My first thoughts were that this is linked to the general currents in our society, and one of these general trends is that youth spend quite a bit of time in front of the computer, using social media and reading blogs (Ekström and Tufte, 2007). Since the launch of the first blog in the 2000s, blogs have become a popular tool for many young people.

It is not only those with a visible eating disorder that have trouble relating to the ideal of being thin and beautiful. Therefore I wanted to investigate whether blogs could be contributing to this body ideal that creates insecurity among young girls. I wanted to interview 16-18 year old girls and talk to them about what kind of blogs they were reading, why they read them, and what they think about how blogs portray the body. "Rosablogger" (a Norwegian term that translates directly to *pink blogs*, signifying blogs that mostly are written by girls for other girls) was my main focus, not only because the informants all know such blogs, but also because these blogs typically put much emphasis on body and femininity.

Media, and blogs in this specific case, employ a certain "cult of femininity" that says something about how women, through appearance and behavior, should present themselves to be feminine. One task in this thesis therefore was to look at how different femininities were presented on selected blogs, and to understand how this affects young girls' view of the body.

In this project I have employed qualitative research methods, doing interviews with strategically selected interviewees: four girls between 16 and 18 years old. Using visual methods, the informants and I together looked at text and images on different blogs. The goal was to record their experience of and reaction to what was being presented. Through a subsequent qualitative analysis I arrived at the conclusion that the informants have an ambivalent relation to the body. On the one hand they want to attain the ideal body, which is thin, slender and fit; on the other hand they truly believe that having a healthy body is to be comfortable with your appearance.

In a public health perspective this focus on the body and pressure of having the ideal body affects young girls' view of their own body. Being dissatisfied with one's body can lead to being dissatisfied with yourself in general -- which can lead to both physical and mental illness. The main finding of this thesis is that blogs contribute to a "cult of femininity" that promotes a femininity of being thin, fit and beautiful, which affects the body image of young girls. Findings also show that blogs affect the way that young girls think of their own body and the bodies of others.

Girls having a natural relationship to their bodies, being satisfied with it, must be the main focus in a public health perspective. In this context one could work on increasing their resilience towards the constant pressure they are subjected to. This could be introduced in the school curriculum, where themes on body and appearance could be discussed alongside media in general and social media in particular.

Innholdsfortegnelse

FORORD	I
SAMMENDRAG	II
ABSTRACT	III
1 INNLEDNING	1
1.1 PROBLEMSTILLING	2
2 TEORI	3
2.1 KROPP I DAGENS SAMFUNN	3
2.1.1 FORSTÅELSE AV KROPPEN I ET FOLKEHELSEPERSPEKTIV	3
2.1.2 ET SAMFUNNSMESSIG BLIKK PÅ KROPP I DAG	5
2.1.3 DISIPLINERING AV KROPPEN – DEN FØYELIGE KROPPEN	8
2.2 UNGDOMMERS FORHOLD TIL BLOGG	10
2.2.1 FREMVEKST AV BLOGGEN SOM NYTT MEDIUM	10
2.2.2 KVINNEMAGASINERS PÅVIRKNING PÅ UNGE JENTER	12
2.2.3 CULT OF FEMININITY	13
2.2.4 BEGREPENE MASKULINITET OG FEMININITET	15
3 METODE	18
3.1 SEMI-STRUKTURERT INTERVJU	18
3.2 UTVALG	19
3.3 FORBEREDELSE TIL INTERVJU	20
3.3.1 MIN FOR-FORSTÅELSE AV TEMAET	20
3.4 BLOGG SOM VISUELL METODE	21
3.5 GJENNOMFØRING AV INTERVJU	23
3.6 ANALYSE	23
3.6.1 TRANSKRIPSJON	24
3.6.2 MENINGSFORTETTING	25
3.7 VALIDITET, TROVERDIGHET OG OVERFØRBARHET	25
3.7.1 VALIDITET	25
3.7.2 TROVERDIGHET	26
3.7.3 OVERFØRBARHET	26
3.7.4 BEKREFTBARHET	27

3.8	ETISKE REFLEKSJONER	28
3.9	INFORMERT SAMTYKKE/NSD	28
4	RESULTATER OG DISKUSJON	29
4.1	PRESENTASJON AV INFORMANTENE	29
4.2	EN GOD BLOGG	30
4.2.1	RESULTATER: CAROLINE BERG ERIKSEN	31
4.2.2	DISKUSJON: EN MODERNE FEMTITALLS-FEMINITET?	35
4.2.3	RESULTATER: SOPHIE ELISE	37
4.2.4	DISKUSJON: SEKSUALISERT OG UTFORDRENDE	40
4.3	OM KROPPSPRESS	42
4.3.1	RESULTATER	42
4.3.2	DISKUSJON: OM DEN "RIKTIGE" OG "GALE" KROPPEN, DEN IDEALISERTE OG DEN SUNNE KROPPEN	47
4.4	OM PÅVIRKNING FRA BLOGGENE	48
4.4.1	RESULTATER	48
4.4.2	DISKUSJON: OM AMBIVALENSEN, UOPPNÅELIGE FORBILDER OG DEN PERFEKTE KROPPEN	51
5	AVSLUTTENDE DISKUSJON	54
6	REFERANSELISTE	59
7	VEDLEGGSLISTE	I

1 Innledning

Kroppen har blitt den nye sjelen, skriver psykiater Finn Skårderud i en kronikk i Aftenposten. Han mener vi nå lever i en kultur som lever for å begjære og bli begjært, vi har blitt besatte av sunn mat, kropp og trening, og vårt daglige brød leveres – nybakt, på speltmel – fra tusenvis av blogger på internett. Utseende har blitt den viktigste målestokken for vellykkethet, sier Skårderud. Det å begjære og sammenlikne seg med Hollywood-mennesker og bloggere har gjort at kropp har fått stor plass i samfunnet, og den har også blitt viktig for enkeltindividet i realiseringen av seg selv (Skårderud, 2013).

Mine første tanker om temaet for masteroppgaven fikk jeg da jeg leste en artikkel i Aftenposten i mars 2013. I artikkelen sto det at 17% av alle jenter i Oslo var undervektige. Det første jeg tenkte var at dette sto som en kontrast til de stadige forsiden om overvektige og late ungdommer. I den senere tid har temaer som press på unge og lav kroppsvekt fått større fokus i media, gjerne akkompagnert av det nye begrepet ”generasjon prestasjon”. Med denne oppgaven mener jeg ikke å undergrave at vi i verden og Norge i dag har et overvektsproblem, men jeg ønsker å belyse og gi stemme til de unge jentene som lever i et samfunn hvor kropp er blitt så viktig. I vår vestlige kultur legges det mer og mer vekt på det ultra-tynne idealet, og denne type idealisert kvinnekropp kommuniseres og reflekteres gjennom media. Forskning viser at det er funnet sammenheng mellom eksponering i media og det å være misfornøyd med egen kropp (Lev-Ari et al., 2014). I en studie gjort med både unge og eldre tenåringsjenter vise det seg at de eldre tenåringene er mer oppmerksomme på de sosiokulturelle strømningene i samfunnet som inkluderer kropp og utseende, og lar seg derfor i større grad påvirke av modellene i media (Clay, 2005). Jeg ønsker å finne ut hva som kan være årsaken til det kroppspresset og den misnøyen med egen kropp jenter føler i vårt samfunn. Skyldes dette medias eksponering? Og kan bloggverden være en bidragsyter? Helseperspektivet i min oppgave omhandler den fysiske og psykiske påkjenningen det er å leve i et samfunn hvor fokuset på kropp er stort, påkjenningen kan også føles ekstra stor i en sårbar alder. Et slikt fokus kan føre til psykisk og fysisk dårlig helse og til syvende og sist spiseforstyrrelser for noen.

I boka ”Ways of Seeing” (Berger, 1972) skriver John Berger om hvordan det glamorøse gjør deg lykkelig, i hvert fall sett utenfra. Den som ser på det vellykkede (bloggleseren) skal

kunne se seg selv med de samme produktene og på samme måte bli beundret (som bloggeren). Dette handler om makten til "publicity images", eller reklamebildene. Denne boken utkom på 70-tallet og mediebildet har forandret seg en del siden den tid. Det er mye av det Berger påpeker som også er aktuelt og interessant sett med dagens øyne. Han skriver blant annet om hvordan reklamebildene sjelden handler om nåtiden, men nesten alltid om fremtiden. Det handler om hvordan du kan se ut i fremtiden *hvis* du kjøper visse produkter - det appellerer til noe du ønsker å bli. Han sier også at man har kanskje blitt så vant til bildenes tilstedeværelse at man ikke lenger legger merke til hvordan de påvirker. Bildene går man forbi på gaten, kikker raskt forbi i en avis, eller ser i bakgrunnen på en nettside. Det er sjelden noe man stopper opp ved og reflekterer over. Nettopp derfor undervurderer man kanskje også dets effekt (Berger, 1972).

Da Berger skrev denne boken fantes ikke internett og derfor heller ikke bloggverdenen. Gjennom bloggene har det blitt enklere å beundre og å bli beundret fordi mange på denne måten gjør seg tilgjengelig. Ønsket mitt er derfor å se på hvordan medier generelt, og blogger spesielt, påvirker jenters syn på kropp. Er det slik Skårderud (2013) sier, at i nye medier møter unge jenter sin egen mislykkethet? Jeg vil snakke med disse jentene, bloggleserne. Hovedfokuset er på de såkalte "rosabloggerne" hvor mote, kropp, sminke og utseende er sentrale komponenter i bloggenes innhold.

1.1 Problemstilling

Jeg ønsker dermed å besvare problemstillingen: *Hvilken betydning har rosablogger med tanke på jenters syn på femininitet og kropp?*

2 Teori

I dette kapittelet vil jeg presentere det teoretiske bakteppet for oppgaven min. Kapittelet omfatter tre hovedtemaer: kropp i dagens samfunn, ungdoms forhold til media/blogger og fremveksten av det som omtales som ”cult of femininity”. Temaene er valgt ut fra problemstillingen og skal være et grunnlag for videre diskusjon.

Del en tar for seg hvordan jenters opplevelse av kropp avhenger av det samfunnet de lever i. Jeg redegjør for hvordan man tradisjonelt har sett på kroppen i et helseperspektiv, og introduserer forskning på hvordan samfunnet ser på kropp i dag. Videre diskuteres Foucaults begrep om føyelige kropper fordi det er viktig å forstå koblingen mellom kropp og makt i dagens samfunn.

Del to tar for seg blogggenes opprinnelse og vesen – hva består en blogg av og hvem er det som leser dem? Her ser jeg også på teori om hvordan de tradisjonelle magasinene påvirker jenter, som igjen kan anvendes for å si noe om effekten av de nye mediene. I det siste underkapittelet diskuterer teori om kjønn og femininitet. Innledningsvis blir begrepet ”cult of femininity” presentert og forklart – hvor magasiners og medias påvirkningskraft på unge jenter står sentralt.

2.1 Kropp i dagens samfunn

2.1.1 Forståelse av kroppen i et folkehelseperspektiv

Måten man ser på kropp i dag er formet av samfunnet rundt oss. Kroppen er et objekt hvor samfunnsmessige og sosiale forhold uttrykkes. Descartes introduserte begrepene ”res extenca” og ”res cogitans”, og åpnet dermed for en dualistisk måte å se kroppen på. Teorien har hatt stor innflytelse på hvordan man, også i dag innenfor psykiatrien og medisinen, ser på kroppen som fysisk og psykisk hver for seg, og bare unntaksvis som begge deler samtidig (Engelsrud, 2006). Det fysiske handler om det ytre, ikke-bevisste, kvantitative, observerbare, mens det psykiske handler om den indre verden, tanker, forestillinger, drømmer, opplevelser, det kvalitative, bevisste og holistiske. Descartes var tvilende til at kroppens sansning og følelser kunne gi kunnskap på samme måte som tenkning. Tenkning var overordnet, mens kroppens fornemmelser var underordnet. Den dualistiske tenkningen fordrer et mekanisk forhold til kroppen hvor den rene og klare tenkningen tar avstand fra kroppen (Engelsrud, 2006). Forskingen innenfor medisin og helse er preget av et dualistisk menneskesyn, der den fysiske kroppen er den som først og fremst skal forskes på og

diagnostiseres. Den kartesiske tilnærmingen til medisin fordrer dermed en mekanisk funksjonell kropp og feiler i å ta hensyn til den somatiske tilstanden (Scheper-Hughes and Lock, 1998).

Leder (1992) skriver i sin artikkel "A tale of two bodies" om hvor viktig det er å ta hensyn til en pasients følelsesliv når man skal kartlegge sykdom. Utgangspunktet for artikkelen er den kartesiske dualismen hvor menneskekroppen ses på som en maskin satt sammen av ulike deler som hver for seg kan repareres. Kroppen blir dermed nedgradert til å *tilhøre* en person, den *er* ikke en person (Leder, 1992). Fenomenologen Merleau-Ponty satte kroppens erfaringer i sentrum og frontet oppfattelsen om at tenkningen som oppstår i hjernen ikke er mulig uten kroppens erfaringer. I stedet for en dualistisk oppfattelse av kroppen presenterte han en dialektisk oppfattelse, noe som vil si at fenomenene bestemmes gjennom forholdet til hverandre. En todelt forståelse av mennesket – å skille klart mellom det fysiske og det psykiske – kan i et folkehelseperspektiv oppleves som begrensende (Engelsrud, 2006)

Den holistiske forståelsen av mennesket legger, i motsetning til dualismen, vekt på et harmonisk hele hvor alt fra det store kosmos til de minste organismene regnes som et fellesskap. Det blir en form for inkludering hvor de ulike delene komplimenterer hverandre, i stedet for å gå på bekostning av hverandre (Scheper-Hughes and Lock, 1998). Hvis man i denne sammenheng tenker folkehelse vil det være naturlig å bruke det salutogene perspektivet, som fokuserer på hva det er som holder mennesker friske (Lindström and Eriksson, 2006) . I den sammenheng kan det være hensiktsmessig å se på hvilke faktorer i et menneskes liv som komplimenterer hverandre og hvilke som går på bekostning av hverandre (Naidoo and Wills, 2009) (Lindström and Eriksson, 2005).

WHO's definisjon av helse, opprinnelig vedtatt på den internasjonale helsekonferansen i New York i 1946, lyder slik: "*en tilstand av fullkomment legemlig, mentalt og sosialt velvære og ikke bare fravær av sykdom og lyter*" (Naidoo and Wills, 2009)

Denne definisjonen er både diskutert og kritisert, kanskje særlig fordi det er svært vanskelig å skulle oppnå en tilstand av "fullkomment velvære". Men den sier likevel at god helse skal innebære både det fysiologiske, det sosiale og det psykiske – den utfordrer til å se på helse som noe helhetlig hvor alle delene må fungere sammen.

Selv med den vitenskapelige bakgrunnen vi har i dag tenderer vi mot å se på mennesker som enten psykisk syke eller fysisk syke, vi ser ikke helheten (Scheper-Hughes and Lock, 1998). Leder (1992) er enig i dette når han sier at bare gjennom å høre et menneskes historie kan man få et helhetlig bilde av problemet. Historien til mennesker omfatter forhold på jobb, om man er gift og har det bra i ekteskapet, hvilke matvaner man har og om man er aktiv og sosial. Han hevder at den levde kroppen ikke kan behandles som en maskin, da en maskin ikke erfarer og dermed ikke har en "eksistensiell verden". En maskin eksisterer ikke på samme måte som den "levende kroppen". Den levde kroppen står i motsetning til den døde kroppen og er levd fordi den har et forhold til samfunnet, andre mennesker og andre ting. Den levde kroppen er ikke bare en ting i verden, men verden skapes gjennom den levde kroppen (Leder, 1992). Kroppen kan aldri separeres fra forholdet til verden (Coleman, 2008).

Mange sykdommer i dag regnes som psykosomatiske, det er ikke uvanlig at psykiske lidelser også blir fysiske lidelser over tid. Magesår er en typisk sykdom som kan ha sin opprinnelse i stress, men ofte får ikke legen innblikk i symptomer og sykdom før det har gått en tid, da er sykdommen blitt organisk og regnes kanskje ikke som den psykosomatisk sykdommen den opprinnelig var (Lidén, 1986). Forskning viser at det er få sykdommer som ikke er psykosomatiske hvor man ikke trenger å ta høyde for den "levde kroppen" (Leder, 1992). Det er viktig å påpeke at ofte er medisiner og kirurgi essensielt og helt nødvendig for menneskets overlevelse. Sett i et folkehelseperspektiv kan medikamenter være en løsning som kun behandler symptomene og ikke det underliggende problemet. Den ideelle løsningen ville være en både/og-tilnærming hvor man tar høyde for både det fysiologiske og det eksistensielle perspektivet. Det vil si at man i en behandlingssituasjon først ser på livssituasjon og eventuelle endringer som er nødvendig, for så å se på hvilke medikamenter som kan hjelpe (Leder, 1992). I folkehelseøyemed vil det være hensiktsmessig å forsøke å finne ut hvilke deler av et menneskets liv som holder det friskt, og i den sammenhengen er det viktig at man tenker langsiktig og helhetlig og ikke overser menneskelig følelsesliv (Lidén, 1986).

2.1.2 Et samfunnsmessig blikk på kropp i dag

"Hvor fornøyd er du med kroppen din?" oppfattes som et vanlig spørsmål i dagens samfunn. Ønsket om "(..) forandring av kroppen for å oppnå tidens skjønnhetsidealer er et fenomen like gammelt som menneskeheten selv", sier Gunn Engelsrud (2006) i boken "Hva er kropp?". Kroppen er privat eiendom, det man ønsker å gjøre med den kan man, uten

forbehold, gjøre. Shilling (1993) sier at kroppen er et fenomen av muligheter og valg og at media sprer kunnskap om hvordan kroppen kan være. Dette gjøres ved at ulike typer tiltak presenteres for befolkningen, det kan være alt fra trening og kostholdstips til dietter og plastisk kirurgi. I dette mangfoldet av muligheter kan det oppstå usikkerhet som sammen med behovet for kontroll kan gi grobunn for spiseforstyrrelser. Det kan også åpne for andre måter å kontrollere kroppen på, som for eksempel å ta i bruk plastisk kirurgi (Shilling, 1993).

For noen oppfattes kroppen som et objekt den enkelte kan investere i, og på den måten øke sin verdi (Engelsrud, 2006). Dermed blir kroppen for noen et "oppussingsobjekt" som det er mulig å forandre på alt ettersom hvordan trendene i samfunnet endrer seg. For noen få år siden var det riktig og viktig å være tynn, i dag skal du i tillegg være muskuløs, sterk, frisk, ren og "naturlig". Føringer som dette kommer gjerne til syne gjennom media og kan gjøre at flere opplever å være misfornøyde med kroppen sin (Engelsrud, 2006). "Fitness" har i dagens samfunn blitt en stor industri. Treningssentrene og de personlige trenerne lever godt av folks ønsker om å bli litt slankere, litt penere og litt sterkere (Phillips, 2005).

Kroppen reguleres/formes/kontrolleres også av et marked. Det som er synlig i media blir ofte også trenden. Kroppsmodifiserende praksis handler fra gammelt av om ritualer i stammekulturer hvor masker, maling og bevegelser med kroppen kommuniserte ønsker og håp til guder og gudinner. De danset for å stilne vind og regn og på denne måten blidgjøre værguden. I dag handler det om noe ganske annet. Modifisering av kroppen er blitt tilgjengelig for de fleste. Den første neseoperasjonen ble gjennomført i 1597 uten noen form for smertelindring, operasjonen varte i tjue dager. Sammen med nærbildet av Hollywood-skuespilleres ansikt på 1920-tallet ble forbildene skapt og også mulighetene for å endre på eget utseende (Engelsrud, 2006). Ifølge Featherstone (1999) er "body modification" alt det du gjør for å forandre på kroppens fremtoning, det inkluderer tatovering, piercing, "scarring" (en type merking av kroppen hvor man lager arr i ulike formasjoner) og implantatinnputt. Featherstone (1999) mener at det handler om et ønske om å oppnå en følelse av kontroll.

I Vesten har det de siste tretti årene vært en klar økning i antall mennesker som forandrer på kroppen (Featherstone, 1999). Featherstone (1999) hevder at i samfunn som har et høyt konsum, er kroppen – i likhet med mye annet – et objekt som kan transformeres. Kroppsmodifisering er ikke begrenset til tatovering og silikonpupper. Featherstone (1999) påpeker at det også inkluderer "the makeovers and the shapeovers" forklart som mindre

omfattende tilpasninger som dietter, trening, sminke og mote. Han mener også at mediebransjen har ansvaret for denne typen modifikasjon. De har en retorikk som sier at hvis man legger inn litt innsats og litt penger kan man få den kroppen man ønsker seg. Den rådende transformerende/kroppsmodifiserende praksisen i et samfunn kan bli feil og man ender opp med å sende ut gale signaler (Featherstone, 1999). Med det voksende kropps- og utseendefokus i dagens samfunn kan det også være fristende å legge en del av ansvaret på Hollywood-skuespillerne som stadig jager etter et yngre og flottere utseende.

Mye av den tidligere forskningen innenfor jenter, kropp og media går på jenters forhold til media med særlig vekt på bilder i magasiner (Clay, 2005, Grogan and Wainwright, 1996, Coleman, 2008). Rebecca Coleman (2008) hevder at bekymringen i feministisk forskning handler nettopp om forholdet mellom kvinnekroppen og bilder i media. Tidligere forskning på voksnes forhold til bilder som portretteres i media, viser at de tynne attraktive modellene fører til akutt misnøye med egen kropp (Ogden and Munday, 1996).

Blir unge jenters syn på egen kropp påvirket av det de leser i bladene? Og hvor gamle er de når påvirkningen starter? Ifølge Azzarito (2010) skal kvinnekroppen i dagens vestlige samfunn skal være slank og sterk med former på de riktige stedene. I Klomstens studie fra 2007 kommer hun frem til at ”en ideell jentekropp er tynn, men veltrent, har fine pupper og stram rumpe, og krones med et fint ansikt”. Hun undersøkte fysisk selvoppfatning hos 1098 jenter og gutter i alderen 10-15 år. Hun rapporterer at ungdom legger stor vekt på utseende og en oppfatning av om de er tynne eller tykke når de vurderer sin egen verdi. På de aller fleste spørsmål gir jentene seg selv lavere poengsum enn guttene og de sier at utseende er viktigere enn sportslige prestasjoner (Klomsten, 2007). Clay (2005) og Champion og Furnham (1999) peker på at eldre jenter ofte har dårligere selvtillit, og er i større grad misfornøyde med egen kroppsvekt sammenliknet med yngre jenter. Det kan virke som at misnøye med kroppen stiger i takt med en økende bevissthet om kroppsideal og samfunnet rundt seg. Tendensen viser at jenter som vokser opp i samfunn med et høyt konsum, opplever kropps fokuset som vanskeligere enn jenter i andre typer samfunn (Champion and Furnham, 1999, Clay, 2005).

Å oppnå en type ”idealkropp” handler også om å øke sin kulturelle verdi hvor lykke, makt og status er viktige komponenter (Engelsrud, 2006). Individets habitus (Bourdieu, 1978) preges som regel av den rådende habitusen for det samfunnet eller den sosiale gruppen man

tilhører, ofte sier dette noe om hvilken type smak man har og hvilke valg man tar i livet. Noen typer adferd, som for eksempel å bruke mye tid og penger på å modifisere kroppen, uttrykker kanskje et ønske om å avgrense seg fra noen sosiale grupper samtidig som man ønsker å ta del i andre. Gjennom å forandre på kroppens naturlige fremtoning kan man gi uttrykk for et ønske om å være motstykke til den rådende habitusen (Featherstone, 1999).

I likhet med Azzarito (2010) mener også Engelsrud (2006) at kroppen kan være et symbol på vellykkethet. De aller fleste vet hvordan den ideelle kroppen ser ut. Dette kan skape sårbarhet og engstelse, et naturlig spørsmål vil være – er kroppen min god nok? Å være tynn og ha faste former forbindes meg viljestyrke og innsats (Engelsrud, 2006). Hva gjør dette med alle de som ikke er tynne, har de verken viljestyrke eller innsatsvilje? Hvis kroppen din også skal si noe om hvordan du er som menneske og si noe om hvordan du presterer på ulike områder i livet, da lever vi i et samfunn som tillegger kropp og utseende svært høy verdi.

2.1.3 Disiplinering av kroppen – den føyelige kroppen

Foucault (Pilcher and Whelehan, 2004) mente at makt er noe mer enn et forhold mellom en undertrykker og den undertrykte. Han hevder at makt handler om en form for disiplinering. I denne sammenhengen nevnes ofte begrepet panoptikon (Pilcher and Whelehan, 2004). Dette stammer fra en fengselsmodell konstruert av Jeremy Bentham som gjorde det mulig for fengselsvokterne å overvåke fangene uten at fangene selv var klar over når de ble overvåket. Ideen springer ut fra to prinsipper, det ene at makten skulle være synlig (i form av vaktårnet) og det andre at man ikke skulle kunne vite hvem som ble observert. Fangene kunne alltid se vaktårnet, men aldri vite om de faktisk ble observert. Utsynet til bygningen skulle bidra til at fangene tok ansvar og disiplinerte og regulerte seg selv, som om de var overvåket (Markula-Denison P. Pringle, 2006). Disiplineringen foregår dermed fordi man *tror* at man blir overvåket (Pilcher and Whelehan, 2004).

Gjennom dominerende diskurser i et samfunn blir kropp disiplinert. Diskursene baseres på kunnskap fra ulike tradisjoner (medisin, jus, forskning) som gjennom dette regulerer og disiplinere kropp. Diskursen blir igjen kroppsliggjort gjennom individets tenke- og væremåte og gjennom hvordan det handler og tar avgjørelser. Den disiplinære makten opprettholdes på ulike institusjoner som skole, treningssentre og lignende (Azzarito, 2009). Utgangspunktet for panoptikonet er at det er få som ser på mange. Teorien har blitt kritisert for ikke å ta høyde for massemediens disiplinære effekt (Azzarito, 2009). Et nytt begrep, synoptikonet, ble derfor introdusert som en teori om at mange også kan se på få, slik man

opplever gjennom internett, TV og sosiale medier. Synoptikonet er dermed mer tilpasset vårt moderne samfunn. Der panoptikonet fungerer som en disiplinierer av kroppen, fungerer synoptikonet som en disiplinierer av bevisstheten. Synoptikonet gjør mennesker ubevisste, det fører til at det blir vanskelig å skille det realistiske fra det surrealistiske, noe som hindrer den kritiske refleksjonen (Azzarito, 2009).

Ungdom i dag lar seg forme av et idealisert bilde av hvordan en kropp skal være. I dette ligger det makt og disiplinering som kommer til syne gjennom kroppen (Pilcher and Whelehan, 2004). Den kulturelle praksisen i et samfunn kan være bestemmende for graden av overvåkning og de kulturelle betingelser kan dekke over jenters bevissthet om egen kropp (Azzarito, 2010). Jentene er preget av diskurser i samfunnet når de mer eller mindre ubevisst lar seg påvirke med tanke på hvordan de skal kle seg og hvilke typer kropper de skal ha. Ifølge Foucault (Markula-Denison P. Pringle, 2006) ble makt brukt til å skape føyelige kropper helt tilbake på 1700-tallet. En føyelig kropp vil si en kropp som kan brukes, formes og forbedres og kan dermed ses på som et redskap for menneskene og samfunnet. En føyelig kropp skapes ved at diskursene i samfunnet angir hvilke aktiviteter som er passende og hvordan man bør bruke sine fysiske krefter (Markula-Denison P. Pringle, 2006).

Selv om treningssentre verken er arkitektonisk like, eller har samme funksjon som et fengsel, kan man sammenlikne måten å bli observert på. Alt det man gjør på et treningssenter kan bli observert av andre, og man vet aldri hvem som observerer eller om man blir observert. Speilene på et treningssenter legger ytterligere til rette for mulighet til å se på andre og selv bli sett på. Man regulerer og disiplinierer seg selv fordi man ikke vet om og når man blir observert. Foucault argumenterer for at panoptikon-prinsippet også kan gjelde utenfor innelukkede områder som et fengsel eller et treningsrom, han tenker at også samfunnet som et hele kan utøve makt. Makten er dermed ikke synlig eller tilegnet angitte personer, men blir på diffuse og mangfoldige måter synlig gjennom diskurser og den sosiale kroppen (Markula-Denison P. Pringle, 2006). Den disiplinære effekten styres gjennom medias presentasjon av den perfekte kroppen og dermed blir den kroppen media presenterer normalen.

Det kvinnelige kroppsidealet har blitt definert og redefinert flere ganger gjennom historien. Fra det 1950-tallets Marilyn Monroe-former, via Twiggy på 1960-tallet, til 1990-tallets syltynne Kate Moss fram til dagens ideal; tynn, slank, trent og sunn. Til tross for at det er et

ideal som blir det ”normale”, har det blitt estimert at bare 5% av alle kvinner er født med gener som gjør dem disponert for det tynne kroppsidealet. Det er tankevekkende at dette allikevel anses for å være den ”normale” kroppen (Markula-Denison P. Pringle, 2006).

Den type objektivisering av kroppen som gjenspeiler seg hos ”rosabloggerne”, handler for noen om treningen og spisingen for å blir tynnere, for andre om å bli sterkere. Svært få driver med trening fordi de skal prestere i konkurranser. De legger ut treningsvideo og treningsdagbok, spisevaner og fremdriftsplaner, de legger ut bilder, før, under og etter trening, og av seg selv i treningstøy og bikini. Bidrar bloggene på denne måten til å forsterke kroppsidealene og skape føyelige kropper?

2.2 Ungdommers forhold til blogg

2.2.1 Fremvekst av bloggen som nytt medium

Min problemstilling stiller spørsmålet om *blogger* påvirker jenters syn på kropp. Det finnes mye teori om bilder i magasiners påvirkning på jenters opplevelse av kropp (Clay, 2005, Grogan and Wainwright, 1996) og lite teori om bloggers påvirkning. Jeg vil derfor forsøke å finne parallellene og likhetstrekkene mellom magasinene og bloggene.

På 1990-tallet ble internett for første gang tatt i bruk i det private hjem. I dag er det mer enn én milliard nettbrukere, og anvendelsen av media opptar mer enn 50% av fritiden vår (Liestøl and Rasmussen, 2003). Ungdom er av de hyppigste brukerne av internett og i de nordiske landene har 95% internett hjemme og bruker det daglig (Ekström and Tufte, 2007). Ungdom er storforbrukere av sosiale nettsteder. 77% av alle norske 16-17 åringer bruker Facebook hver uke. Internett har blitt en møteplass hvor de kan dele informasjon og opplevelser samtidig som de knytter sosiale bånd og bygger nettverk (Redaktør, 2008). De første bloggene så dagens lys på begynnelsen av 2000-tallet og har siden da vokst seg til et sentralt kommunikasjonsverktøy mange tar i bruk. Bloggens ankomst gjorde det enklere for vanlige mennesker å bli synlige med sine tanker, meninger og refleksjoner, og man trengte heretter ikke å være journalist i en nettavis eller nettedaktør for å kunne skrive offentlig på nett (Kløvstad, 2009).

Å blogge handler i like stor grad om å lese blogg som å skrive en (Rettberg, 2008). Blogging har blitt en plattform for deling. Man deler ideer innen for eksempel mote, trening og ernæring, og delingen skjer ved hjelp av tekst og bilder (Rettberg, 2008). Blogger fungerer i

så måte som en digital selvrepresentasjon – den gir en stemme i den digitale verden (Boyd, 2006). Schmidt (2007) beskriver blogger som en regelmessig oppdatert hjemmeside hvor lesere kan kommentere på det som skrives. Gjennom innlegg som blir lagt ut i omvendt kronologisk rekkefølge, får man innblikk i bloggerens personlige erfaringer og refleksjoner.

Det finnes ikke eksakte tall på hvor mange blogger som eksisterer i dag; dette kommer av at blogg sfæren er dynamisk hvor stadige nye blogger kommer til, mens andre legges ned. De befolkningsgruppene som blogger mest er kvinner og tenåringer (Schmidt, 2007). I 2008 hadde 18% av alle 16-24 åringer blogget de siste tre månedene, og dette tallet øker år for år (Lundby, 2012).

Mia Lövheim forsker på svenske blogger og jenteblogger spesielt. Hun refererer i sin artikkel ”*Personal and Popular The Case of Young Swedish Female Top-bloggers*” (2011) til internasjonale studier som sier at kvinner er de mest aktive blogg leserne, og at blant svenske kvinner mellom femten og tjuefire år leser 24% blogger daglig (Lövheim, 2011). Det er grunn til å anta at det tallet kan være nokså likt i Norge. Videre beskriver Lövheim i et intervju med Kristin Førde (forskning.no, 2010) hvordan jenter som blogg skrivere og blogg lesere utmerker seg fordi de både er mange som leser og mange som skriver. Det som tidligere var en dagbok har nå blitt offentlige tanker og refleksjoner rundt eget liv og identitet. De skriver gjerne om utseende, relasjoner, hjem og familie. Kommentarer fra leserne brukes til å bygge og pleie det sosiale nettverket (forskning.no, 2010). Lövheim (2011) påpeker at for bloggerne er selvrepresentasjonen det som driver bloggen framover. Representasjonen av dem selv kommer til syne gjennom bildene på bloggen, språkbruken i innleggene og forholdet til leserne. Hun deler bloggerne inn i tre kategorier ut fra hva de skriver om og hvordan de presenterer seg selv.

Den første gruppen bloggere har som hovedinteresse mote, skjønnhet og familie. Bloggeren har en uformell og personlig måte å henvende seg til leseren på, men hun er alltid høflig, støttende og har et emosjonelt språk. Hun er tilsynelatende involvert i sine lesere. Hun har gjerne overskrifter og bilder som assosieres med feminine verdier (mote, skjønnhet og familie). Hun ønsker å identifisere seg med den ”vanlige jenta” og hun ønsker at den ”vanlig jenta” skal identifisere seg med henne. Den andre gruppen bloggere presenterer seg selv gjennom bilder av venner, fester og uteliv. Hun har det moro og liker å bruke penger. Hun uttrykker i større grad personlig frihet og selvstendighet, og hun utfordrer i større grad de

feminine konvensjonene ved å være mer opptatt av frihet, uavhengighet og ærlighet. Hun bruker et nyansert språk og ønsker også med det å nå ut til den ”vanlige jenta”. Den tredje og siste gruppen bloggere er de jentene som kommenterer hendelser i media. De er også personlige i sine ytringer, men de er i større grad formelle og informative (Lövheim, 2011).

Generelle trekk ved bloggerne er at de ønsker et type vennsforhold til leseren, dette etablerer de ved å spørre leseren til råds. De vil at leseren skal identifisere seg med dem og stole på dem. I analysen av topp-bloggere legges det særlig vekt på hvordan intimitet, troverdighet og spontanitet er viktig i bloggerens møte med bloggleseren. Bloggerne er viktige symboler og forbilder for sitt publikum, men at de er helt avhengig av at publikum kan identifisere seg med dem (Lövheim, 2011). Lövheim (forskning.no, 2010) opplever også at det er et høyt krav til autentisitet, det er altså viktig å fremstå som troverdig og ekte for å holde på leserne sine.

2.2.2 Kvinnemagasiners påvirkning på unge jenter

David Gauntlett (2008) presenterer i sin bok ”Media, gender and identity” en rekke studier om jentemagasiner og femininitet. I boken argumenterer han for at det å lese blader handler mest om å gjøre noe mens man slapper av. Tilgjengeligheten gjør at mange leser dem, de er enkle å finne og å kjøpe, det vil også si at innholdet når ut til mange. Vi finner fortsatt utallige mote- og livsstilsmagasiner i butikkhyllene i dag, men det er plausibelt å tro at bloggene har overtatt noe av markedet. De skriver om det samme, de er lettere tilgjengelige og de er gratis. Nettopp fordi motemagasinerne og rosabloggene har en del likhetstrekk, finnes det teori som er blitt skrevet om magasinenes påvirkning på jenter som også kan anvendes når man skal skrive om blogger som en mulig påvirkningskilde (Gauntlett, 2008).

På samme måte som kvinnemagasinerne, inneholder også bloggene innlegg om blant annet mote, trening, mat og skjønnhet. Kvinnemagasiner blir lest med mer eller mindre entusiasme, og innholdet er ikke alltid like relevant og interessant for leseren. Det er viktig å påpeke at selv om leseren er kritisk til det hun leser, er det ikke sånn at hun ikke blir påvirket av innholdet (Gauntlett, 2008). En stor undersøkelse gjort i USA viste at 70% av de 500 unge jentene som ble spurt, blir påvirket av de bildene de ser i magasinene. Bildene presenterer ”ideelle” kroppen noe som i all hovedsak vil si de tynne modellene. 47% av jentene ønsket å gå ned i vekt som en følge av å se på bildene (Clay, 2005).

Mange liknende studier har vist at å bli eksponert for tynne idealer har en negativ innvirkning på jenters syn på egen kropp (Clay, 2005). I hvilken grad jentene internaliserer de sosiokulturelle standardene for kvinnelig skjønnhet har alt å si for hvor misfornøyde de er med egen kropp. Clay (2005) påpeker at det blir viktig for jentene å være kritiske til medias eksponering av idealkroppen. Den sosiale sammenlikningen mellom reklamemodellene og egen kropp øker med jentenes alder. Fenomenet er også mer utbredt i vestlige kulturer nettopp fordi holdninger om utseende i stor grad blir eksponert gjennom media og media har en stor rolle i slike samfunn (Clay, 2005). Paradokset oppstår når man tar i betraktning i hvor stor grad bildemanipulering benyttes i reklamer og magasiner.

Gauntlett (2008) påpeker at det ikke blir riktig å si at media er direkte skyldig i at jenter opplever å ha et vanskelig forholdet til sitt eget kroppsilde og at noen utvikler spiseforstyrrelser. Det handler først og fremst om et samspill mellom gener, familiehistorie og kulturelle omgivelser. Men for de som er disponert gjør ikke media situasjonen bedre, det er slik at jenter i stor grad blir eksponert for ”idealkroppen” og i liten grad for en realistisk kvinnekropp.

2.2.3 Cult of femininity

”Cult of femininity” er et begrep først brukt av Ferguson (1983) hvor hun så på hvordan kvinnemagasiner definerer hva det vil si å være kvinne. Fra den pre-feministiske perioden (1949- 1974) identifiserte hun fem dominerende temaer i magasinene som representerte en ”cult of femininity”. Det aller viktigste for kvinner på den tiden var å finne og holde på en mann. Det var hennes oppgave å opprettholde en lykkelig familie, hun skulle ikke arbeide da det var ensbetydende med å være en dårlig kone, og hun skulle alltid være velkledd og vakker (Ferguson, 1983). Av dette ser man at blader og magasiner tidlig har vært en påvirkningskilde for unge kvinners selvbilde. I perioden 1975-1978 skjedde det en utvikling i bladenes innhold, de ble mindre formanende og mer seksuelt tvetydige. Det viktigste verdiskiftet i ”cult of femininity” kom imidlertid mellom 1979 og 1980 hvor oppfordringen var selvrealisering, selvstendighet og selvbestemmelse.

Grogan og Wainwright (1996) brukte også begrepet ”cult of femininity” i sin studie av jenters kroppsilde. De var interessert i å finne ut hvorvidt unge jenter var fornøyde eller misfornøyde med kroppen sin. Oppfatningen deres var at jenter måtte opparbeide større motstandsdyktighet mot ulike påvirkninger, blant annet den som kommer fra motemagasiner. Deres studie viste at jenter helt ned i åtteårs-alderen opplevde presset om å

være tynn. Magasinene viste hva som var ”riktig” og ”feil” kroppsstørrelse og det viste seg at de unge jentene ”adopterte” de voksnes syn på kroppsform og kroppsstørrelse. Grogan og Wainwright (1996) gjennomførte fokusgruppeintervju av 8-13 åringer, jentene var hvite og tilhørte arbeider- og middelklassen. De stilte hovedsakelig spørsmål om jenter som framstilles i magasiner og andre rollemodeller i media. Forskerne fant ut at informantene var bekymret for egen vekt, kroppsfasong, trening og mat. På grunn av de fysiske og psykisk forandringer i en tenårings kropp er disse jentene utsatt for ekstra mye bekymringer når det gjelder kropp og kroppsbilde. Unge jenter i vestlige kulturer har lært å akseptere den tynne kroppen som et ideal og kroppsideal har vist seg å spille en stor rolle i jenters og kvinners liv. Grogan og Wainwright (1996) påpeker at det også oppleves som vanskelig å utfordre dominante kulturelle strømninger. På bakgrunn av intervjuene konkluderer de med at jenter allerede fra barneskolen av er sensitive for de strømningene som finnes i kulturen de lever i (Grogan and Wainwright, 1996).

Grogan og Wainwright (1996) mener at magasinene er en påvirkningskilde som fostrer og opprettholder en ”cult of femininity”, noe som vil si at de definerer hva det vil si å være jente. Magasinene definerer en smal mal, en mal svært få jenter passer inn i. Malen representerer det tynne, smale, pene og trente mennesket. Det fører til at mange ender opp med en kropp de ikke er fornøyde med og følgelig et dårlig selvbylde. Grogan og Wainwright (1996) tror at forandring kan skje ved at det etableres alternative informasjonskilder som viser andre typer kropper som kunne bidratt til å gi jenter et mer positivt syn på og opplevelse av egen kropp. Forskerne ønsker at jenter i mindre grad skal la seg påvirke av de ”beskjedene” som blir kommunisert gjennom bilder og tekst i media. Den feministiske teoretikeren Bordo (2003) har mindre tro på enkle løsninger. Hun mener at jenter befinner seg i en kultur som undertrykker dem og er pessimistisk med tanke på et skifte i hva kropp og skjønnhet gjelder. Grogan og Wainwright (1996), derimot, hevder at slikt syn blir å undergrave kvinners innsats i sitt forsøk på å påvirke etablerte ”sannheter”.

Bordo (2003) poengterer at bilder lærer oss hvordan vi skal se. Og med det mener hun at ved å se på bilder blir man opplært til å se hva som er riktig og hva som galt, vi blir i så måte opplært til å se ”riktige” og ”gale” menneskekropper. Hvis det eneste man ser er glatte, polerte, arrangerte, tynne, filtrerte kropper – da er det det som blir ”riktig”. Hun er kritisk til overrepresentasjonen av noen typer kropper som viser et lite nyansert bilde av hvordan en kvinnekropp skal se ut (Bordo, 2003). Azzarito (2010) presenterer i sin artikkel de nye

medieskapte femininitetene som hun kaller ”Alpha girl” og ”Future girl”. Hun mener det å være jente i det moderne samfunnet representerer nye utfordringer sammenliknet med de man så på 50, 60 og 70-tallet. Alfa-jenta beskriver hun som akademisk, selvsikker, tillitsfull og ”sporty”, hun kan også spille maskuline roller. Framtidsjenta er sunn, frisk, godt trent og tilgjengelig. Begge representerer nye femininiteter hvor trening og karriere er det viktigste i definisjonen av dem selv.

Bordo (2003) mener at det er en klar link mellom det moderne samfunnet i den vestlige kulturen og det presset som ligger på jentene. På den ene siden er det stor valgfrihet i forhold til hvem du skal være og hva du skal gjøre, på den annen side skal du være tynn, trent, flink og pen - og aller helst helt lik alle andre. Bordo (2003) påpeker at jentene som ser på bildene er subjekter som ser på objekter. Problemet oppstår når dette skille blir opphevet og jentene ser seg selv i det objektive bildet. Forskning viser at kvinner objektiverer egen kropp ved å lete etter feil på den (Grogan and Wainwright, 1996). Engelsrud (2006) mener at kroppen er relasjonell og at kropper forholder seg til andre kropper, ingen kan dermed forstås som isolerte kropper i et samfunn. Subjektet er i så måte skapende, men alltid formet av det samfunnet det befinner seg i. Fenomenologen Meurleau-Ponty sier at mennesket har helt unike erfaringer som tilhører den enkelte, men at man først og fremst lever i en felles verden. Man kan derfor både se på hvordan subjektet opplever sin egen kropp – og hvordan det blir sett på av andre (Bengtsson and Løkken, 2004). Rysst og Roos (2014) sier at disiplinering av kropper også kan skje gjennom et forestilt blikk de kaller ”the male gaze”, eller manneblikket. Blikket er ikke et faktisk blikk, men det representerer den makten kulturelle forventninger har når det legger press på hvordan jenter skal se egen kropp. Rysst og Roos påpeker at mye av innflytelsen ligger i hvordan media fremstiller idealkroppen (Rysst, 2014).

2.2.4 Begrepene maskulinitet og femininitet

Hva det innebærer være feminin og å være maskulin er først og fremst sosialt konstruert og har lite med det biologiske kjønn å gjøre. Det er samfunnet som har bestemt hva som er feminint og hva som er maskulint (Klomsten, 2007). På 60- og 70- tallet ble det gjort en stor studie hvor 1000 kvinner og menn skulle si hva de trodde skilte kvinner fra menn. Karakteristikkene om kvinner inkluderte svak, hjelpeløs, ikke-atletisk, følsom, passiv, forsiktig, sensitiv, omsorgsfull, empatisk, og glad i barn. Om mennene ble det sagt at de var sterke, modige, atletiske, aggressive, dominante, og interesserte i sport, økonomi og politikk.

Det ble slått fast at kvinner kan være mer som menn, men at menn kan ikke være mer som kvinner (Klomsten, 2006).

For tjue år siden var femininitet og maskulinitet nøkkelbegreper når man snakket om kjønnsstereotypier og begrepene refererte til i hvilken grad man så på seg selv som enten maskulin eller feminin. Femininitet og maskulinitet er sosialt konstruerte kjønn som har ulik betydning avhengig av hvilket samfunn man befinner seg i. Før 1970 var forholdet mellom maskulinitet og femininitet endimensjonalt, de var kategorisert som biologiske kjønn og sto i et tydelig motsetningsforhold til hverandre. Jenter var feminine, gutter var maskuline (Klomsten, 2006). Kategoriseringen var dermed kun knyttet til det biologiske kjønn, men ble etter hvert kritisert på bakgrunn av fire årsaker. For det første var det ofte knyttet negative karakteristika til femininitetsbegrepet. For det andre var det ikke tatt hensyn til maskulinitet og femininitet som abstrakte psykologiske konsepter, forstått som at kjønn ikke bare er det fysiologiske/biologiske, men at det også handler om hvordan man føler seg. For det tredje ble de fremstilt som enten/eller begreper. Enten var man feminin eller maskulin – ikke begge deler samtidig. Og for det fjerde var androgynitet ignorert som begrep (Klomsten, 2006).

Som resultat av kritikken ble det, på 1980-tallet, presentert et nytt syn på femininitet og maskulinitet. ”Femininitet” og ”maskulinitet” ble evaluert som mer *passende* for henholdsvis kvinner og menn, ikke som absolutter – de var ikke lenger diametrale motsetninger og det androgyne fikk plass som en slags blanding som kunne uttrykke både det feminine og det maskuline (Klomsten, 2006). I dag er forskning på femininitet og maskulinitet plassert innenfor den feministiske tradisjonen. Forskningen er baseres på kjønn som sosial konstruksjon, hvordan femininitet og maskulinitet skaper kulturell mening, hvordan deres roller etablerer makt og privilegier i et samfunn og på en antagelse om at kjønn er noe man ”gjør” til enhver tid, og ikke nødvendigvis ”er” (Klomsten, 2006).

I boken ”Power and Gender” (1987) skriver Connell om hvordan det relasjonelle forholdet mellom menn og kvinner baserer seg på det faktum at mannen dominerer over kvinnen. Han presenterer det han kaller et ”kjønnshierarki” hvor den hegemonisk maskuliniteten troner aller øverst. Den representeres ved en mann som er fysisk sterk, tøff, heterofil og i betalt arbeid. Den hegemoniske maskuliniteten er blitt konstruert i forhold til andre underordnede maskuliniteter. Den støttende maskuliniteten ligger rett under den hegemoniske i hierarkiet

og identifiserer seg med karakteristikkene, men når allikevel ikke helt opp til idealet. Andre maskuliniteter kommer under den støttende igjen, hvor man for eksempel plasserer den homofile maskuliniteten (Pilcher and Whelehan, 2004) (Connell, 1987). På samme måte finnes det ingen hegemonisk femininitet, men som makker til den hegemoniske maskuliniteten finner vi den støttende femininiteten, eller ”emphasized femininity” som er begrepet Connell (1987) bruker. Fordi femininiteten er underordnet det maskuline kan ingen femininitet inneha like mye makt som den hegemoniske maskuliniteten har for menn. Det eksisterer ikke et dominansforhold mellom de ulike femininitetene. Den sosiale konstruksjonen av femininitet bygger ikke på ideer om makt, aggresjon eller autoritet, og fører dermed til at femininitet oppleves som mer mangfoldig (Connell, 1987). Den støttende femininiteten karakteriseres ved et ord: etterlevelse. Hun evner å tilpasse seg mannen og er en støtte for ham, hun er omgjengelig, forsiktig og omsorgsfull og etterlever mannen i hans virke. For yngre kvinner er den støttende femininiteten assosiert med reproduserbarhet, for eldre kvinner er den assosiert med å være en god mor. Den er representert som det korrekte bildet på hvordan kvinner skal se ut og oppføre seg. Dette fører til at andre typer femininitet ikke blir verdsatt på samme måte, for eksempel den lesbiske femininiteten (Pilcher and Whelehan, 2004, Connell, 1987) .

3 Metode

I denne oppgaven har jeg valgt et kvalitativt forskningsdesign. Det er både fordeler og ulemper med kvalitativ metode. I en kvantitativ studie vil fordelene være at man kan kvantifisere funnene og si noe generelt om en gruppe mennesker (Kvale, 2009). Når noe gjøres universelt vil det si at man har grunnlag for å si at et fenomen gjelder for mange mennesker. I en kvalitativ studie er ikke dette mulig. Rent praktisk er det vanskelig å få gjennomført intervju med så mange mennesker, det vil også bli svært omfattende og tidkrevende. Den kvalitative forskningsmetoden kan identifisere nye problemstillinger, og utforske til nå lite utforskede områder – som også kan benyttes videre i en kvantitativ studie for å generalisere. Forskning er til for å øke vår kunnskap og forståelsen av oss selv og samfunnet. Når man da driver med samfunnsforskning og kanskje særlig kvalitativ forskning, er det viktig at den sier noe som både er interessant på et samfunnsmessig plan og et menneskelig plan (Kvale, 2009).

Jeg har valgt en fenomenologisk tilnærming til forskningsprosjektet. Fenomenologen Meurleau-Ponty mente at all kunnskap i verden, inkludert forskning og akademisk vitenskap, har sitt utspring i menneskets syn på verden. Uten menneskets erfaringer og evne til å oppfatte vil heller ikke forskningen gi noe mening (Kvale, 2009). En fenomenologisk tilnærming vil helt grunnleggende si at man ønsker å forstå sosiale fenomener ut fra subjektet. Det kan man best få kjennskap til gjennom kvalitative intervju (Kvale, 2009), hvor man forsøker å tolke og forklare de sentrale temaene i subjektets livsverden. Det å samle data gjennom intervju er en god måte å samle kunnskap om et fenomen på, man kan komme både nært og dypt, samt skape en personlig relasjon til temaet.

3.1 Semi-strukturert intervju

Gjennom det kvalitative intervjuet får informantene frihet til å uttrykke seg, kompleksiteten og nyansene kommer fram i større grad enn ved et kvantitativt spørreskjema. Erfaringene og oppfatninger informanten har kommer best fram når han eller hun får snakke fritt rundt det aktuelle tema (Johannessen, 2010). Selv om et intervju tar steget videre fra dagliglivets samtaler er det viktig å huske på at intervjusamtalen bygger nettopp på en samtale fra dagliglivet (Kvale, 2009). Denne oppgaven tar utgangspunkt i det Kvale (2009) kaller semistrukturerte livsverdenintervjuer. Et semistrukturert intervju er blant annet beskrevet ved at intervjuguiden inneholder en oversikt over temaer og forslag til spørsmål heller enn detaljerte og omhyggelig formulerte spørsmål (Kvale, 2009). Intervjuguiden til denne oppgaven inneholdt derfor ulike temaer mer enn konkrete spørsmål (se vedlegg 3) hvor det

var mulig å endre rekkefølge og skape variasjon i spørsmålsstillingen (Johannessen, 2010). Jeg ønsket å få innblikk i informantenes tanker om blogger, hvilke typer blogger de leser og i hvilken grad de påvirkes av det de leser. Jeg ønsket også å snakke med dem om hvilke typer kropp som fremstilles på bloggene og hva som er en sunn kropp. Tanken bak fremgangsmåten var å innhente beskrivelser av den intervjuedes livsverden med den mening å fortolke informasjonen i forhold til fenomenet jeg studerer (Kvale, 2009). Jentene skulle få muligheten til å snakke fritt om temaene og intervjuguiden var mer en støtte for meg der jentene enten ikke hadde mer å si, eller hvis de gikk bort fra temaet.

3.2 Utvalg

Da jeg ønsket å intervju 16-18 år gamle jenter ble skolen den mest nærliggende rekrutteringsplassen. Prosessen begynte derfor på rektors kontor på den utvalgte skolen. Jeg ønsket å intervju jenter i denne aldersgruppen da jeg tenkte at de var de mest ivrige bloggleserne. Min strategiske utvelgelse (Johannessen, 2010) gikk ut på å velge de informantene som jeg tenkte kunne gi meg mest mulig informasjon omkring tema og problemstilling. Mitt viktigste kriterium var at informantene leste blogger jevnlig. Skolevalget var delvis tilfeldig, jeg hadde kontakter på den utvalgte skolen som kunne hjelpe meg i startfasen og elevmassen passet også med tanke på ideen jeg hadde om prosjektet. Jeg ønsket en homogen gruppe (Johannessen, 2010) slik at ikke variabler som eksempelvis kjønn, etnisitet, alder, bosted og familiesituasjon skulle påvirke resultatet i særlig grad. Informantene mine var etnisk norske jenter, de bodde i Oslo og gikk alle på videregående skole, på samme studieretning. Med klarsignal fra rektor, kunne jeg møte elevene i klasserommet hvor jeg informerte dem om prosjektet. Deretter oppfordret jeg dem til å enten komme å snakke med meg eller si ifra til læreren, dersom de ønsket å være med i studien. Det skulle vise seg at det ikke var så lett å få informanter. Fra den klassen jeg snakket med var det kun to som meldte seg. Intervjuet jeg hadde med disse to jentene opplevde jeg som positivt. De to andre jentene rekrutterte jeg fra andre arenaer. De var i samme målgruppe som de andre informantene, var ivrige blogglesere og gikk på tilsvarende videregående skoler i Oslo. Jeg fikk dermed en nokså homogen gruppe med informanter.

I ettertid ser jeg at jeg kunne vært enda mer direkte i rekrutteringsprosessen ved for eksempel å få min kontaktperson på skolen til å peke ut noen jenter som hun kunne tenke seg var aktuelle intervjuobjekter. Da kunne jeg tatt direkte kontakt med disse, noe som kunne forenklet prosessen. Dilemmaet ved å være direkte er at jentene kunne følt seg mer

forpliktet til å delta, noe som kan gå på bekostning av deltagelsens frivillighet. Opplevs ikke deltagelsen som frivillig kan det påvirke gyldigheten i resultatene.

3.3 Forberedelse til intervju

I forkant av intervjuene hadde jeg laget en intervjuguide (se vedlegg 3) med temaer som jeg ønsket å snakke med jentene om. Jeg gjennomførte et prøveintervju hvor jeg fikk testet temaene og spørsmålene. Dette var nyttig med tanke på formuleringer av spørsmål hvor jeg blant annet ønsket å være åpen og ikke ledende i spørsmålsstillingen. Spørsmålene mine var relativt korte og enkle. Jeg ønsket at jentene skulle prate så mye som mulig på eget initiativ og at de i stor grad skulle bære samtalen. Jeg hadde på forhånd lest meg opp på de bloggene som lå øverst på topplisten slik at jeg kunne stille relevante spørsmål og oppfølgingsspørsmål hvis de valgte å trekke fram disse bloggene. Gjennom arbeidet med å lese bloggene opparbeidet jeg meg en for-forståelse for innholdet i bloggene jeg dannet meg en mening om dem ut fra mitt ståsted.

3.3.1 Min for-forståelse av temaet

Jeg har, som relativt ung deltager i dagens samfunn, god kjennskap til blogg som fenomen. Men i møte med informantene skjønte jeg fort at det var stor forskjell på hvordan de leser blogger og hvordan jeg gjør det. For det første leser de mange flere daglig, de følger i større grad de tipsene og rådene de får gjennom bloggen, og snakker mer om bloggene med sine venner, enn det jeg gjør. I forberedelsene til intervjuene var jeg inne på ulike blogger og brukte da blogglisten.no¹ som utgangspunkt. Her fikk jeg god oversikt over hvilke blogger som er mest lest og dermed mest populære. Samtidig som jeg fikk et inntrykk og gjorde meg opp en mening om bloggene, prøvde jeg å finne både positive og negative sider ved det jeg så og leste. Det var helt nødvendig for meg å finne og vurdere disse bloggene før jeg møtte informantene fordi jeg så det som hensiktsmessig å ha en oversikt over hva som eksisterte av ulike ”rosablogger”. Jeg opplevde flere av bloggene på topplistene som svært kropps- og utseendefokuserte. Innholdet i bloggene handlet stort sett om trening, spising og mote. Det er unntaket mer enn regelen at de har på seg klær og bloggene preges av både ”treningselfies” og ”moteselfies”.

Jeg fulgte Berg Eriksens blogg (www.carolinebergeriksen.no, tidligere kjent som Fotballfrue.no) over en periode. Bloggen hennes ligger på en av de øverste plassene på

---

¹ WWW.BLOGGLISTEN.NO. *blogglisten* [Online].

bloggtopplisten, noe som betyr at hun har flere hundretusen faste lesere. Hun portretterer et liv som ser så perfekt ut at det er vanskelig å tro på det. Hun framstår som sterk, flink og aktiv og klarer på imponerende vis å ha mange baller i luften samtidig. Hun sjonglerer barn, trening, sunne matvaner, blogg, fotooppdrag og studier samtidig som hun har et plettfritt ytre – i hvert fall på bilder. Hun viser gjerne fram både nakne ben og magemuskler, til inspirasjon som hun selv sier. Jeg merket at jeg ble tiltrukket av livet hennes, jeg ble etter hvert interessert i å følge livet hennes gjennom tekst og bilder. Veldig ofte opplevde jeg likevel å bli skuffet og provosert, både på grunn av innholdet i tekstene, som jeg bare unntaksvis syntes handlet om noe annet enn kropp, utseende og fremtreden, men også fordi jeg så hvor mange kommentarer hun får som handler om kropp og utseende. Kommentarene er stort sett positive og beundrende. Jeg er kritisk til kroppsfokuset på bloggen hennes særlig når det gjelder trenings- og motebilder, jeg er kritisk til at hun tegner et perfekt bilde av seg selv og sine omgivelser og jeg er kritisk til den følelsen hun gir leserne sine når hun legger ut bilde av magemusklene etter endt treningsøkt. Tross min forståelse for temaet og generelle kritiske holdning til denne type blogger, kunne jeg kjenne på et ønske om å se sann ut og leve det livet hun gjør, fordi det ser så enkelt og glamorøst ut.

Jeg leste også Sophie Elise sin blogg (www.sophieelise.no) og opplevde den som ganske provoserende. Bloggen inneholder hverdagsposter, med ofte dertil lettkledde bilder. I tillegg til mindre korreksjoner i ansiktet som stylage i leppene og botox i pannen, har hun operert nesen mindre og brystene større. Hun forteller åpent om alle operasjonene og hun virker å være svært opptatt av det overfladiske som klær, sminke og utseende. Jeg var kritisk og fordomsfull og selv om jeg lot meg fascinere av kroppsfokuset og operasjonene, følte jeg bloggen som fremmedgjørende. Jeg følte ingen likhet eller tilhørighet i måten hun fremstiller seg selv på og ble derfor heller ikke inspirert av bloggen.

Det er lett å være fordomsfull når man står på utsiden og det er lett å la seg påvirke. Både før og under intervjuene prøvde jeg å legge fra meg alle fordommer og kritiske vurderinger av bloggene både informantene og jeg hadde lest. På denne måten forsøkte jeg å møte deres erfaringer og tolkninger av bloggene med et åpent sinn. Jeg opplevde at jeg på denne måten fikk sett bloggene i et annet lys.

3.4 Blogg som visuell metode

I intervjuene med informantene snakket vi generelt om blogger, hvor gamle de var da de begynte å lese, hvilke typer blogger de leste og hva grunnen var til at de leste akkurat disse

bloggene. En del av intervjuet besto også i at jeg viste dem noen blogger jeg ønsket at vi skulle diskutere og at de viste meg hvilke blogger de leste.

Noe av det viktigste på en blogg, sa informantene, var at bildene var fine. Ofte skrollet de forbi tekst og bare så på bildene, det var ikke uvanlig at de fulgte en blogger nettopp fordi hun la ut bilder med god kvalitet. Det er også gjennom bildene at kroppsfokuset blir tydelig. Bloggerne skriver om trening, mote og matvaner og viser gjennom bilder hvordan de ser ut når de spiser, trener og kler seg som de gjør. Det er det visuelle som gir bloggen det ekstra løftet, og som gjør at leserne klikker seg inn gang etter gang. Gjennom å se på bildene på bloggene og diskutere bildene med jentene som en del av intervjuet brukte jeg det som kalles visuell metode (Harper, 1988).

Douglas Harper skrev i 1988 om en metode i visuell sosiologi hvor man bruker bilder til å beskrive og analysere et fenomen. På det tidspunktet kunne man diskutere bilder som forskeren selv hadde tatt eller se på og diskutere allerede eksisterende bilder (Harper, 1988). Siden har visuelle metoder utviklet seg til å bli et mye brukt virkemiddel innenfor samfunnsvitenskapelig forskning. Å bruke visuell metode i en intervjusetting vil for eksempel si at informant og intervjuer ser på et bilde sammen og gir det mening gjennom samtale. Ved bruk av det man i litteraturen kaller ”photo elicitation” ønsker forskeren å frembringe en reaksjon hos informanten. Forskeren legger fram et bilde som informanten skal snakke om. I samsvar med ”photo elicitation”- metoden forsto jeg informantene som ekspertene på fenomenet. På denne måten oppdager man at informantene har andre oppfatninger enn en selv som forsker. Dette gir både kunnskap og dybde til studien (Harper, 2012). Harper (2012) sier at den vanlige fremgangsmåten når man bruker visuelle metoder, er at forskeren spør informanten om å identifisere, forklare eller reflektere ved elementer i et bilde (Harper, 2012). Jeg viste mine informanter bilder av utvalgte bloggere og spurte om de kunne reflektere ved det de så². Det var i all hovedsak bilder hvor bloggeren viste mye hud, enten i en treningssituasjon eller i bikini. Ved å vise bilder jeg selv reagerte på i min blogglesing, eller bilder jeg trodde de ville reagere på, ønsket jeg å frembringe en reaksjon hos informantene.

---

² Flere av disse bildene er inkludert i kapittel 4.

3.5 Gjennomføring av intervju

”Blogg” var det første temaet jeg ønsket at jentene skulle snakke om – når begynte de å lese blogger og hvorfor? Jeg opplevde at jentene hadde mange tanker om temaet. Videre spurte jeg dem om hvilke type blogger de leste og hva en god blogg inneholder. Jeg ønsket å finne ut av hva som inspirer dem og om de trodde de ble påvirket av hva de leste. Til slutt spurte jeg dem om hva de mener er en sunn kropp.

Tidlig i intervjuene, etter jeg hadde snakket med jentene om hvilke type blogger de leser, ba jeg dem vise meg den bloggen de leste mest og fortelle meg hvorfor de leste akkurat denne bloggen. Bloggene til Sophie Elise og Caroline Berg Eriksen var de som samtalen endte opp med å handle mest om. Hovedårsaken til dette var at jeg opplevde at alle jentene hadde et forhold til disse bloggene. De hadde alle lest dem og kjente derfor til innholdet. Dette var også blogger som lå på topp på blogglisten, jeg kjente til innholdet og det ble derfor naturlig at disse bloggene var i sentrum for oppmerksomheten. Det var viktig for meg å få jentenes tanker og refleksjoner om disse bloggene, slik at ikke min for-forståelse skulle prege samtalen.

I introduksjonen av ”deres” blogger opplevde jeg at vi fikk gode samtaler rundt bloggene. Denne type framgangsmåte er delvis inspirert av studiene til Azzarito (2010) og Clay (2005) der de benyttet ”photo elicitation” som visuelle metode. Forskerne viste bilder av jenter i ulike størrelse til sine intervjuobjekter og ønsket å få en reaksjon på bildene fra sine informanter. Heller enn å vise informantene jenter i ulike kroppsstørrelser, ønsket jeg å få innblikk i dere oppfatning av hvordan kropp blir fremstilt gjennom bilder på bloggene. I intervjusituasjonen forsøkte jeg å være åpen og imøtekommende og ikke fremme min egen oppfatning og forståelse av tema. Jeg ønsket at jentene skulle oppleve at de ble tatt på alvor med sine tanker og refleksjoner. Jeg opplevde alle intervjuene som positive, jentene pratet ivrig og engasjerte om tema og da jeg leste gjennom transkripsjonen så jeg at nesten alt kunne brukes til videre analyse. Det var svært lite avsporinger og prat som ikke var relevant.

3.6 Analyse

Målet med analysen er å finne budskapet og meningen bak det informantene sier. Det handler om å finne et mønster i materialet som gjør at jeg kan trekke konklusjoner som svarer på min problemstilling (Johannessen, 2010). Helt konkret må jeg sette det informantene mine har sagt, inn i en større sammenheng, og se funnene i lys av teori. Når jeg gjør dette vil det bli enklere å kunne forstå og forklare funnene fra transkripsjonen.

3.6.1 Transkripsjon

Transkripsjon handler om å gjøre en samtale mellom to mennesker om til skriftlig form, og man skaper gjennom dette den grunnleggende empirien for forskningsprosjektet (Kvale, 2009). Jeg møtte intervjuobjektene mine på kafé og hadde med meg båndopptaker. Til tross for en del bakgrunnsstøy kom jentenes stemme tydelig fram i opptaket. Jeg transkriberte intervjuet så raskt etter møtet som mulig slik at jeg hadde det friskt i minne og kunne notere ned eventuelle stemninger. I transkriberingsprosessen er det mye som kan gå tapt av stemninger, ironi, usikkerhet, pauser, nøling og lignende. Det sosiale samspillet, stemmeleiet og/eller kroppsspråket vil heller ikke være synlig for den som leser transkripsjonen. I et videoopptak vil ikke like mye gå tapt, men analysen vil bli en tidkrevende prosess. Jeg valgte å forenkle transkripsjonsprosessen ved ikke å skrive detaljerte beskrivelser av lyder, måten de pustet på eller hvor lange pausene var, jeg noterte heller ikke hver gang de sa ”ehh..” Jeg innser at valg man tar med tanke på hvor man setter komma og punktum, og hvor mye man velger å ha med av lyder og beskrivelser av stemninger blir en del av fortolkningsprosessen.

Kvalitative data taler ikke for seg selv, de må fortolkes der målet er å avdekke et budskap eller en mening (Johannessen, 2010). I intervjuprosessen var det viktigste for meg at det jentene sa kom tydelig fram og at jeg ved usikkerhet hørte de samme setningene flere ganger. Slik kunne jeg på best mulig måte kunne gjengi deres uttalelser korrekt. Det er ingen øvre eller nedre grense for antall intervjuer i et kvalitativt arbeid. Da snakker man heller om en ”grenseverdi” eller et metningspunkt hvor det ikke har noen hensikt å skulle intervjuere flere (Johannessen, 2010). Da dette er en begrenset studie i tid og omfang, har jeg også et begrenset utvalg. Jeg mener allikevel at dette utvalget har gitt et godt grunnlag til å besvare problemstillingen.

Da jeg verken skal gjøre en lingvistisk analyse eller psykologisk fortolkning, vurderte jeg ikke de små detaljene som viktige i transkripsjonen av mine intervjuer (Kvale, 2009). Kvale (2009) sier også at transkripsjon er en svekket gjengivelse av direkte intervjusamtaler. Ordrette intervjuetranskripsjoner skaper en konstruert tekst av den samtalen som har funnet sted mellom to personer. Det er viktig at jeg er klar over de svakheter som følger med i en transkriberingsprosess, og at de valgene jeg tar underveis har konsekvenser for fortolkningsprosessen og den senere analysen.

3.6.2 Meningsfortetting

Ettersom jeg valgte en fenomenologisk tilnærming ville jeg finne ut hvordan jentene *erfarer* og forstår det de leser på bloggene. Som forsker ønsker jeg å finne meningen med fenomenet sett gjennom mine informanters øyne. Jeg ønsker å beskrive verden sånn den oppfattes av dem (Johannessen, 2010, Kvale, 2009). En fenomenologisk analyseprosess handler om å få et helhetsinntrykk av datamaterialet, lete etter sentrale og interessante temaer og meningsfortette disse. Med meningsfortetting menes å forkorte informantenes informasjon, fjerne det som er irrelevant og komprimere lange setninger. Gjennom lesning av teksten må jeg finne de meningsbærende elementene som gjør dataene relevante for min problemstilling (Johannessen, 2010). Jeg meningskodet mine resultater ved å lage ulike kategorier ut fra transkriberingen av intervjuene. Jeg leste gjennom alle intervjuene og fant hvilke temaer som var gjennomgående. Etter første gjennomlesning satt jeg igjen med åtte kategorier, disse ble omgjort til tre hovedkategorier i den endelige utgaven av resultatkapittelet. I sitatene til informantene gjorde jeg setningene noe kortere og mer forståelige, men prøvde hele tiden å være oppmerksom på å ikke fjerne meningen med det de sa. Det var viktig at informantene skulle kjenne seg igjen ved gjennomlesning.

3.7 Validitet, troverdighet og overførbarhet

3.7.1 Validitet

Validitet sier noe om en tekst sannhet, styrke og viktighet. Et valid argument skal helst være fornuftig, berettiget, velformulert, sterkt og overbevisende. Et krav som stilles til forskningen er at den skal være objektiv. Likevel stiller Kvale (2009) spørsmålet om hvor relevant objektiviteten er for den kvalitative forskningen. Han presenterer det han kaller ”første betydning av objektivitet” (Kvale, 2009). I det legger han at forskeren er en etisk person som ikke skal påtvinge andre sine fordommer, men se menneskene som de er. Han mener at objektivitet i sin allmennkjente betydning, bare er delvis relevant for kvalitativ forskning. Vi kan ikke legge bort alt av vår for-forståelse for det fenomenet vi studere, det er nettopp den for-forståelse som gjør det mulig for oss å forstå den verden intervjuobjektene befinner seg i (Kvale, 2009). Når man gjør intervju om et fenomen er det ofte et tema man selv som forsker både er interessert i og kan en del om. Det er derfor naturlig at man har tanker og for-forståelse om temaet og hvordan intervjuet skal skride fram. I arbeidet med intervjuguiden skapte jeg rammene for intervjuet og jeg opparbeidet meg ideer om hva jentene ville svare og hvordan intervjuet ville arte seg. Men jeg var også bevisst på at jentene skulle prate mest mulig på eget initiativ og at intervjuguiden bare skulle være en veiviser når jeg trengte det. Gjennom mitt forarbeid til intervjuene med jentene la jeg

grunnlaget for en forståelse av blogg-verden – og selv om jeg forsøker å være objektiv og fordomsfri i min samtale med jentene, har jeg forkunnskaper om tema som nødvendigvis vil farge samtalen noe. Det er likevel viktig ikke å la subjektiviteten ta for mye plass og reflektere over mitt bidrag som forsker til produksjonen av kunnskap (Kvale, 2009).

Både Fangens (2004) begrep epistemologisk validitet, og Kvales (2009) begrep om kommunikativ validitet innehar perspektiver om den ferdige tekstens autoritet. Det vil si at en tekst er valid når den er sannferdig i dens refleksjoner over fenomenet som diskuteres, den er tilstrekkelig begrunnet, troverdig, tilpasset en teori og har et formål. Epistemologisk validitet fremtrer først når den endelige forskningsteksten med dens tolkninger er presentert (Fangen, 2004). I min teoretiske begrunnelse og analyse av forskningsresultatene er det viktig at jeg er oppmerksom på punktene nevnt ovenfor. Jeg støtter meg til Kvale og sier at i den vide oppfatning av objektivitet kan kvalitativ forskning gi gyldig, vitenskapelig kunnskap.

3.7.2 Troverdighet

Det er viktig å vektlegge troverdigheten i forskningen eller den interne validiteten, som Johannessen (2010) nevner i *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Intern validitet sier noe om hvorvidt vi måler det vi tror vi måler med den forskningen vi gjør. Er det en sammenheng mellom de dataene som samles inn og det fenomenet som undersøkes? I hvilken grad kan fremgangsmåten til forskeren og de funnene hun gjør representere virkeligheten og formålet med studien? For at man skal forstå et fenomen må man kjenne til den konteksten det befinner seg i (Johannessen, 2010). Jeg mener at et grundig forarbeid og opparbeidelse av for-forståelse er et viktig element i å besvare dette spørsmålet. Da jeg har satt meg inn i bloggene, og selv i en periode vært aktiv bloggleser (se kap. 3.3.1), har jeg fått et innblikk både i begrepsbruk og i hvordan blogging fungerer. På denne måten har jeg ivaretatt den interne validiteten i oppgaven.

3.7.3 Overførbarhet

All forskning har som mål å kunne trekke slutninger utover de umiddelbare opplysningene som samles inn. Hvis forskningen skal kunne gjøre dette, må den tilfredsstillende krav til overførbarhet, eller ekstern validitet (Johannessen, 2010). I min forskning vil overførbarheten bekreftes ved at mine resultater kan overføres til flere jenter i samme målgruppe. I praksis vil det si at jeg gjennom å intervju flere jenter ville fått en del av de samme utsagnene og resultatene. Det er vanskelig å konkludere at mine funn er overførbare

når utvalget er begrenset. Likevel er det grunn til å tro at om mine informanter opplever de samme ønskene og den samme ambivalensen, vil dette også kunne gjelde flere. Mine antagelser understøttes også av at funn fra studier viser at bilder i relaterte medier (magasiner) påvirker unge jenter til å føle misnøye med egen kropp (Grogan and Wainwright, 1996, Clay, 2005, Gauntlett, 2008).

3.7.4 Bekreftbarhet

I kvalitativ forskning vil det også være aktuelt å snakke om bekræftbarhet. Når Johannessen (2010) snakker om bekræftbarhet legger han vekt på at forskningen ikke skal være et resultat av forskerens subjektive holdninger. For å sikre bekræftbarhet i kvalitativ forskning er det derfor viktig at forskeren beskriver alle beslutninger i hele forskningsprosessen. Man må være selvkritisk til hvordan prosjektet er gjennomført, man må kommentere tidligere erfaringer, skjevheter eller avvik og man må gjøre rede for fordommer og oppfatninger som kan påvirke fortolkningen og tilnærmingen til prosjektet. Det er en ytterligere styrke ved prosjektet hvis fortolkningen kan støttes av annen litteratur eller av informantene i undersøkelsen (Johannessen, 2010).

I denne oppgaven har jeg gjort rede for de valgene jeg har tatt i forskningsprosessen. Jeg har vært kritisk til gjennomføringen av datainnsamlingen og fremhevet styrker og svakheter ved metodevalget. En kvalitativ forsker kan ha fordommer og oppfatninger av det man studerer fordi man nødvendigvis har en nærhet til fenomenet. Jeg har derfor gjort rede for min erfaring og for-forståelse. Utover dette argumenterer jeg for at annen litteratur styrker mine fortolkninger av resultatet. Man finner mye litteratur på hvordan samfunnet gjennom bilder og tekst i magasiner påvirker unges syn på kropp. Gjennom studien til Grogan og Wainwright (1996) fikk jeg bekreftet nettopp påvirkningskraften kulturelle strømninger har på unge jenter. De konkluderte med at jenter helt ned i åtte-års alderen internaliserte de voksnes syn på kropp og at de følte et større misnøye med egen kropp når de så bilder av idealiserte kropper. Clay (2005) skriver om hvordan sosiokulturelle faktorer påvirker jenters selvfølelse, og hvordan dette er mer problematisk for jenter som vokser opp i samfunn med høyt konsum, i motsetning til andre typer samfunn. Jeg tenker at sosiokulturelle forhold også kan omfatte medier og sosiale medier. Studien i samme artikkel viste at 70% av 9-16-åringene som ble intervjuet trodde at bildene i magasinene påvirket deres syn på idealkroppen, og 47% av de samme jentene ønsket å miste vekt som et resultat av det. På bakgrunn av dette mener jeg at jeg har ivaretatt bekræftbarheten i mitt prosjekt.

3.8 Etiske refleksjoner

Å skulle utforske et menneskes privatliv for så å skrive om det, analysere det og la andre lese og vurdere det, byr alltid på etiske dilemmaer. Konfidensialitet er et etisk krav og har som oppgave å beskytte deltagerne. Det vil si at ingen private data om deltagerne som identifiserer dem, avsløres. Hvis noe informasjon skal offentliggjøres er det svært viktig at deltageren gir sitt samtykke til dette. Konfidensialitetshensynet må vurderes gjennom hele prosessen, det vil si i intervjuet, transkriberingen, analysen og rapporteringen – det er viktig at forskeren klargjør konfidensialitetskrav for intervjuobjektet (Kvale, 2009). Dette er særlig viktig når det skal samtales om sensitive temaer.

3.9 Informert samtykke/NSD

Prosjektet mitt ble meldt inn til NSD i god tid før datainnsamlingen skulle finne sted, og jeg fikk godkjenning tilbake innen to uker. Jeg har anonymisert informantenes fornavn og utelatt skoletilhørighet, mens alderen deres er reell. Det skal være vanskelig å spore opp jentenes identitet basert på sitatene gjengitt i teksten og jeg mener derfor å ha ivaretatt deres anonymitet på en god måte. I kvalitativ forskning er det viktig å informere om prosjektets formål og mulige fordeler og ulemper ved å delta i studien (Fangen, 2004). Jeg hadde laget et skriv med all informasjon til skolen (se vedlegg 1) og til informantene (se vedlegg 2). Skrivet til informantene ble lest gjennom og signert før intervjuet. Jeg opplyste om muligheten til å la være å svare på spørsmål og til å trekke seg fra intervjuet, om de ønsket det. På forhånd forpliktet jeg meg overfor informantene til å makulere alt av intervjumaterialet, både notater og lydfiler, når sensuren på oppgaven min har falt.

4 Resultater og diskusjon

I dette kapittelet vil jeg presentere dataene innsamlet fra informantene og deretter og diskutere funnene i lys av teori. Jeg har valgt å diskutere resultatene løpende i kapittel fire for deretter å presentere en overordnet diskusjon i kapittel fem. I alt snakket jeg med fire jenter og intervjuene varte i 1 – 1 ½ time. Jeg har valgt å dele resultatene i tre kategorier som jeg mener er relevante for min problemstilling; ”en god blogg”, ”om kroppspress” og ”bloggenes påvirkning”. Under ”en god blogg” vil det også komme to underoverskrifter, ”Caroline Berg Eriksen” og ”Sophie Elise”, som er de to bloggerne det ble snakket mest om under intervjuene. Først vil jeg kort introdusere informantene.

4.1 Presentasjon av informantene

Adelen (17)

Adelen er den som leser flest blogger av de jentene jeg snakket med. Hun følger seksten blogger daglig. Det er stort mangfold i hennes utvalg av blogger, hun leser alt fra kunstblogger til filmblogger og rosablogger. Jeg opplevde henne som reflektert rundt tema vi diskuterte. Jeg intervjuet Adelen sammen med Ina.

Ina (17)

Ina følger ikke mange blogger fast, men hun kjente til alle bloggene vi snakket om. Hun er opptatt av å få riktig informasjon når hun leser bloggene, og leser helst tekster fra folk som hun mener er kunnskapsrike. Hvis hun vil ha treningstips ser hun på bloggen til en personlig trener, heller enn en rosablogger. Hun har kjennskap til rosablogger og leser også disse bloggene for underholdning.

Heidi (18)

Heidi leser nesten utelukkende rosablogger. Hun blir inspirert av på motetips og sier at det er enklere å kjøpe et produkt hvis hun har sett det anbefalt på en blogg. Heidi er den av jentene som gir størst uttrykk for at hun gjerne skulle hatt en bloggtilværelse, hun synes det virker glamorøst og spennende. Og hun trekkes mot det perfekte livet som flere av rosabloggerne portretterer.

Amelia (16)

Amelia leser mest rosablogger, treningsblogger og matblogger. Hun sier hun er i et miljø hvor det ikke leses så mye blogger, så akkurat det er hun ganske alene om. Hun er fascinert

av ”det perfekte livet”, og sier hun strever litt etter selv å ha det ”perfekte” ytre. Når det gjelder kroppspress sier hun at hun blir påvirket av venner og familie.

4.2 En god blogg

Det å følge blogger er blitt en naturlig aktivitet for mange i dag. Bloggens verden er stor med et mangfoldig utvalg av (ulike) blogger. Jentene jeg intervjuet følger opptil seksten blogger daglig, alt fra rosablogger til kunstblogger. De fleste leser blogger kun for underholdning, men noen bruker bloggene også som informasjonskilde. Særlig når det gjelder trening og ernæring synes de det er viktig å lese tekst fra kvalifiserte personer. Om dette sier Ina:

”Jeg går inn [på bloggen] for å få mer informasjon, det blir mer troverdig fordi noen av de faktisk er leger eller ernæringsfysiologer.. Å snakke med folk som er personlige trenere, jeg stoler litt mer på det enn hva en rosablogger sier (..)” (Ina, 17)

Alle jentene begynte å lese blogger da de var 13-14 år og de sier at de gjorde det fordi ”alle andre” gjorde det. Noen hadde venninner som begynte å skrive blogg, og da var det naturlig å lese disse. De leser pappablogger, kunstblogger, bokblogger, matblogger, treningsblogger, mammablogger og rosablogger, det er med andre ord et ganske vidt spekter av blogger de går igjennom daglig. De bruker Bloglovin³ og blogglisten.no til å finne blogger de ønsker å følge. Det er vanlig at de får beskjed når bloggeren de følger har lagt ut et nytt innlegg, på den måten slipper de å gå inn og sjekke bloggen for nye innlegg.

Alle jentene leser det som kalles for ”rosablogg”. En rosablogg er en blogg hvor man følger hverdagen til en person, som oftest en jente⁴. Hun skriver om sitt daglige liv og legger ut dertil passende bilder. Hun skriver om alt fra hva hun spiser til frokost til sminketips, motetips, middagstips, ferieopphold og kjæresteforhold. Rosabloggere kan være utleverende og man får som regel et ganske godt innblikk i personens liv. Adelen sier følgende om hvorfor hun leser rosablogger:

---

³ Bloglovin er et program som brukes til å søke opp og lese blogger.

⁴ Det finnes også noen få gutter som er rosabloggere, de skriver også om mote, sminke og interiør.

”Det er jo litt morsomt at man får innblikk i noen andres privatliv som du egentlig ikke kjenner. Det er litt skummelt at man synes det er så gøy da når man ser hvor godt de tjener på det” (Adelen, 17)

Jentene sier det er viktig at bloggene har gode bilder og god stil, de liker at innleggene er personlige og at teksten har dybde og mening og er godt skrevet. I sitatet under forteller Heidi hva hun mener er en god blogg:

”En god moteblogg inneholder gode bilder og så er det veldig viktig at personen har god stil, jeg liker at de har nye bilder av hva de har på seg, hva de har kjøpt og detaljerte bilder og ikke supervanlig stil” (Heidi, 18)

Adelen leser mange forskjellige type blogger, en av dem er en svensk blogger som skriver om livet sitt. Hennes tekster går litt dypere og er mer meningsfulle enn hos en tradisjonell rosablogger:

”(.) [når] hun har vært ute på byen [den svenske bloggeren] kommer det innlegg innimellom som er veldig seriøst og som man kan få noe mer ut av, som for eksempel handler om kjærlighets sorg eller depresjon eller tørre å gjøre det man vil” (Adelen, 17)

Om den samme bloggeren sier Adelen:

”(.) det kommer dybdeinnlegg innimellom, hun svarer veldig ordentlig på kommentarer hun får” (Adelen, 17)

Jentene snakker om ulike blogger, men en av bloggene som alle snakket om, er bloggen til Caroline Berg Eriksen, også kjent som Fotballfrue.

4.2.1 Resultater: Caroline Berg Eriksen

Caroline Berg Eriksen (28) driver den mest leste bloggen i Norge og er en rosablogger.

Bloggen hennes var tidligere kjent som Fotballfrue.no, men har endret navn til carolinebergeriksen.no. En typisk rosablogg inneholder informasjon om livet til en ”vanlig” jente. Dette er ikke tilfelle for Berg Eriksen. Hun tjener store summer på bloggen og lever godt av å eksponere seg selv, sin familie og sitt liv.

Ikke alle jentene jeg intervjuet leste Berg Eriksen fast, men de hadde alle vært inne på bloggen hennes minst én gang og kjente godt til henne som blogger. De var alle enige om at de ikke var helt i hennes målgruppe siden hun er noen år eldre og blogger en del om livet som mamma og hjemmевærende. Når vi snakker om blogger generelt er det ingen stor entusiasme for Caroline Berg Eriksen. Ina sier dette om Berg Eriksens bilde der hun har på seg treningsshorts og treningsoverdel:

Bilde 1: Caroline Berg Eriksen i shorts. Hentet fra www.carolinebergeriksen.no.

”(..) hun har et stort behov for å vise hvordan hun ser ut med så lite klær på, det skaper jo press og holdninger om hvordan man skal se ut, hun skaper et sånt bilde om et perfekt liv som kanskje mange har lyst på, og at hun da i tillegg skal ha det perfekte ytre gjør jo at man får en trang til å se ut som henne, det skaper et bilde i hodet om at nå må jeg også komme meg ut for jeg vil også se sånn ut og få kjekke fotballspillere til å legge merke til meg” (Ina, 17)

Når de snakker om Berg Eriksen snakker de om retusjering, og om det å se best mulig ut. Amelia synes det er selvmotsigende at bloggere som Berg Eriksen på den ene siden sier at du skal være fornøyd med seg selv, uansett kroppsfasong, for så å retusjere sine egne bilder. Hun mener at det hadde vært bedre om hun sto fram med sin usikkerhet istedenfor hele tiden å skulle fronte et perfekt ytre:

”hun [Berg Eriksen] har ikke retusjert så mye, men hun har skrevet utallige innlegg om at du skal være glad for den kroppen du har, og da er det veldig motsigende å retusjere bildene sine. Hadde hun ikke gjort det og vist at hun var litt usikker på seg selv hadde det vært noe annet... hun kan ha en eller annen spiseforstyrrelse, eller hun kan være altfor fokusert på trening, det er også en forstyrrelse.. utfra bloggen hennes virker det som om alt liksom er helt riktig.” (Amelia, 16)

Heidi trekkes mot ”rosablogg – universet” og hun kan forstå hvorfor Berg Eriksen vil at alt skal se så perfekt ut. Om behovet for å se best mulig ut sier hun:

”Samtidig skjønner jeg de [rosabloggerne] jo veldig godt. Skulle jeg ha fremstilt livet mitt på en blogg så hadde jeg også retusjert og fiksa på det for å gjøre det bedre, det er jo ikke bare folk du ikke kjenner som skal lese det, men det er jo folk du kjenner også. Du vil jo vise deg fra din beste side til familien og venner og alle rundt deg” (Heidi, 18)

Amelia sier også at hun kan kjenne seg igjen i ønsket om at alt skal se perfekt ut på utsiden:

”jeg er litt sånn at jeg streber etter at alt skal se perfekt ut på utsiden... så det er litt det jeg føler at jeg kjenner meg igjen i, i bloggen da, men jeg vet jo veldig godt at sånn er det ikke” (Amelia, 16)

Heidi snakker litt om den tiltrekningskraften en sånn type blogg har på oss. Hun liker konseptet ”det perfekte livet” og synes det er vanskelig å ikke skulle klikke seg inn på bloggen:

”Ja det er sant, jeg liker liksom det konseptet med det perfekte livet til fotballfrue [Berg Eriksen], det er liksom litt vanskelig å holde seg unna” (Heidi, 18)

Bilde 2: Caroline Berg Eriksen i tights. Hentet fra www.carolinebergeriksen.no.

Bilde 3: Caroline Berg Eriksens kjøkken. Hentet fra www.carolinebergeriksen.no.

4.2.2 Diskusjon: En moderne femtitalls-femininitet?

En blogger er, som den svenske forskeren Mia Lövheim (2011) påpeker, avhengig av et publikum som kan relatere seg til det hun gjør og den hun er. Gjennom det jentene sier opplever jeg at de bare delvis ser på Berg Eriksen som en de kan identifisere seg med. Ina mener hun skaper press ved å framstille livet sitt så perfekt som hun gjør. Hun sier også at gjennom bildene på bloggen kan man få trang til å se ut som henne. Hun mener at bloggerne er med på å bygge opp under en oppfatning av hvordan man *burde* se ut.

Det er interessant å diskutere hvilken type femininitet Berg Eriksen representerer. I kategoriseringene til Lövheim (2011) skiller hun mellom bloggeren som skriver om mote, skjønnhet og familie, bloggeren som skriver om venner, festing og uteliv, og bloggeren som skriver om verdenshendelser. Berg Eriksen tilhører gruppen som uttaler seg høflig og emosjonelt om familie, mote, skjønnhet og trening. Hun virker å være svært opptatt av hvordan hun blir oppfattet og vil nok gjerne bli likt av alle. Selv om Berg Eriksen er en moderne kvinne som jobber mye og tjener sine egne penger, forfekter hun likevel noe av det Ferguson (1983) sier i beskrivelsen av 1950-tallets "cult of femininity". Hun virker å være svært opptatt av å opprettholde en lykkelig familie samtidig som hun alltid er velkledd og vakker. Hun har den samme fasaden 50-tallets kvinner ble oppfordret til å ha, forskjellen er at fasaden kommer til uttrykk gjennom tekst og bilder på en blogg (Ferguson, 1983). Gjennom det arbeidet det er å lage en blogg og den inntekten hun har på den, får man inntrykk av at Berg Eriksen får realisert seg selv, hun er relativt selvstendig i arbeidet og hun har en viss grad av selvbestemmelse når det kommer til hva arbeidsdagen hennes skal bestå av. Hun er dermed også et produkt av "cult of femininity" slik den utviklet seg på 70- og 80-tallet hvor selvrealisering, selvstendighet og selvbestemmelse sto i sentrum. Grogan og Wainwrights (1996) syn på "cult of femininity" handler om at noe eller noen definerer hva det vil si å være jente og at problemet oppstår når denne definisjonen er så smal at det er svært få jenter som passer inn i malen (Grogan and Wainwright, 1996). Spørsmålet blir da, når Berg Eriksen forteller om sitt sunne kosthold, innholdsrike liv og viser bilder av seg selv poserende i undertøy eller bikini, er hun da med på å definere hva som skal være den ideelle femininiteten, hva det vil si å være kvinne og hva som er den ideelle kroppen? Påvirker hun andre jenter slik at de i større grad føler et kroppspress og en misnøye med egen kropp?

Jeg opplever mine informanter som kritiske til Berg Eriksen slik hun fremstiller seg selv på bloggen. Ina snakker om hvordan Berg Eriksen skaper et bilde av det perfekte livet med det

perfekte utseende og at mange får en trang til å se ut som henne. Amelia sier at hun synes det motsigende når Berg Eriksen i det ene øyeblikket uttrykker at alle skal være fornøyde med kroppene sine og, når hun i det neste øyeblikket retusjerer sin egen kropp før hun publiserer bilder på bloggen.

Det er interessant å diskutere hvorvidt en sånn type kropp kan være et symbol på vellykkethet? Om Ina er utsatt for disiplinering gjennom ”trangen” til å ville se ut som henne? Og om dette skaper sårbarhet og engstelse eller positiv påvirkning og god helse blant unge jenter? Videre kan man diskutere om Berg Eriksen oppleves som ekte og troverdig, og på grunn av det holder på sine lesere? Og om hun bygger opp under objektiviseringsprosessen av kvinnekroppen?

Azzarito (2010) og Engelsrud (2006) skriver om hvordan idealkroppen er et symbol på vellykkethet og hvordan det å være tynn og trent forbindes med å ha viljestyrke og innsatsvilje. Ut fra denne forståelsen kan Berg Eriksen fremstå som vellykket, hun er tynn og trent, og viser gjennom bildene og timeplanen at hun bruker mye tid og innsats på å forme kroppen. Ina sier at Berg Eriksen må ha et stort behov for å vise hvordan hun ser ut når hun legger ut halvt avkleddede bilder av seg selv. Hun gir uttrykk for at kropp og utseende har stor verdi. Når det gjelder disiplinering kommer dette også til syne gjennom kroppen. Det kan hevdes at Berg Eriksen har det Markula og Pringle (2006) kaller en føyelig kropp som hele tiden kan formes og forbedres.

Man kan også hevde at når Berg Eriksen legger ut bilder på bloggen av en trent og formet kropp bidrar hun til en objektiviseringsprosess av kvinnekroppen. Studier referert til i kapittel 2 presenterer resultater som sier at unge jenter påvirkes av kulturelle strømninger i samfunnet, og at de føler større misnøye med egen kropp når de har sett bilder av jenter med ”idealkroppen”. Det er ingen grunn til å tro at mine informantene og jenter generelt ikke lar seg påvirke av de bildene som presenteres hos Berg Eriksen. Amelia sier at hun ville satt pris på litt mer troverdighet og ærlighet fra Berg Eriksen, hun synes det virker som alt er helt riktig hele tiden. Finn Skårderud (2013) setter også spørsmålsteget ved all ”riktigheten”, for hvor riktig er det egentlig? Amelia sier at om Berg Eriksen hadde vist at hun var litt usikker på seg selv, hadde hun i større grad klart å identifisere seg med henne på en positiv måte. Løvheim påpeker at autentisitet er viktig for å være en populær blogger (forskning.no, 2010). Berg Eriksen er den mest populære bloggeren, hun er også populær blant unge jenter,

dette kan tyde på at autentisitetetskravet ikke er absolutt. Uansett om presentasjonen fremstår som noe uærlig, påvirkes jentene av den og trekkes mot ”det perfekte livet”.

4.2.3 Resultater: Sophie Elise

Sophie Elise (21) skaper engasjement på en annen måte enn Berg Eriksen. Informantene synes hun passer bra til rosablogg-navnet, at hun spiller mye på sex og er for opptatt av det ytre. Likevel respekterer de henne for hennes ærlige åpenhet. De er positive til at hun, i motsetning til Berg Eriksen, ikke prøver å være perfekt. Når Adelen ser på bildene på bloggen sier hun:

”Hun passer i hvert fall veldig bra til rosabloggnavnet” (Adelen, 17)

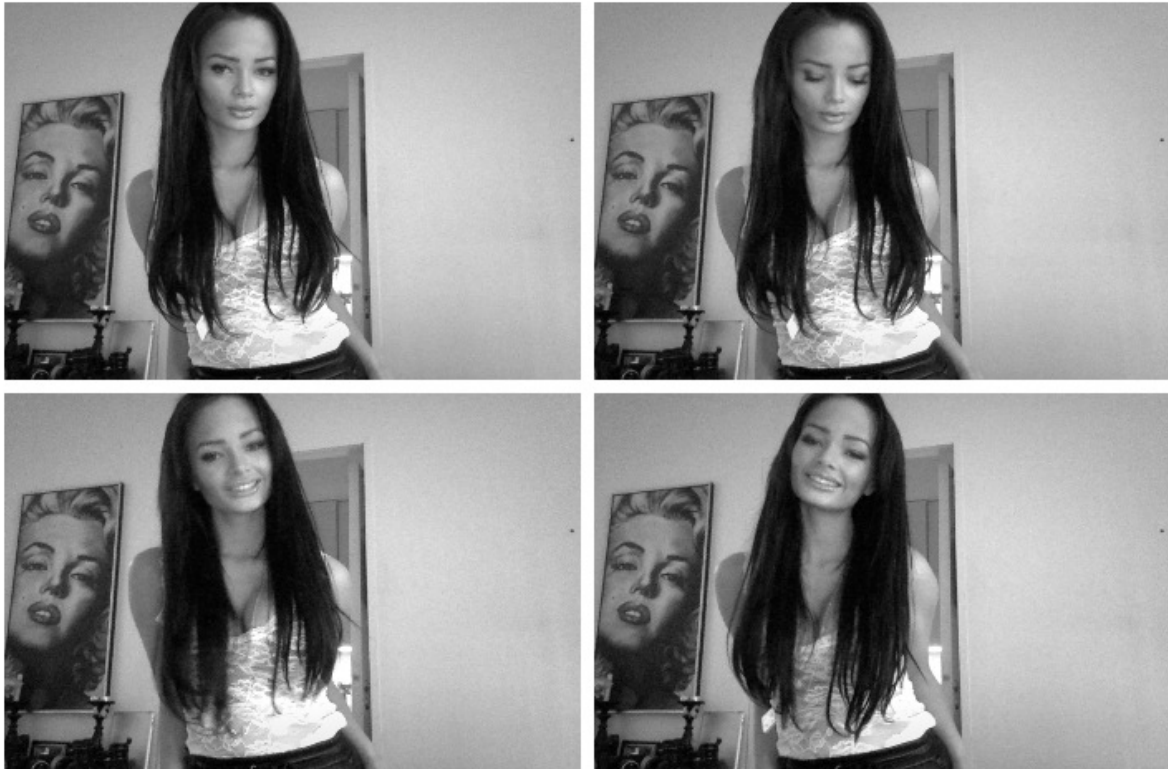
Bilde 4: Sophie Elise i undertøy. Hentet fra www.sophieelise.no.

Heidi følger Sophie Elise fast, og både liker og misliker det hun ser:

”Jeg vet ikke hvor glad jeg er i henne som person fordi det er mye av det hun gjør som er litt sånn ”okei dette er litt merkelig at du gjør”, for eksempel forside-bildet hennes, hvordan hun spiller så mye på sex og sånn. Jeg synes ikke det er så veldig elegant [ser på bildet], men samtidig har jeg liksom respekt for henne også (Heidi, 18)

Om kroppsfokuset på bloggen sier hun:

”Det blir veldig kroppsfiksert og man skjønner at hun bruker det for å komme på toppen, det sier hun jo selv også. Jeg synes kanskje hun er litt for bra til å bruke det på den måten, sånn egentlig..” (Heidi, 18)

Bilde 5: En kollasje av Sophie Elise. Hentet fra www.sophieelise.no.

Hun tror likevel ikke kroppsfikseringen påvirker henne selv:

”Nei ikke egentlig, jeg føler ikke at hun skaper så veldig mye kroppspress. Det blir for kunstig på en måte” (Heidi, 18)

Selv om Heidi følger henne fast opplever hun Sophie Elise som for kunstig til å ønske det samme utseendet som henne. Hun sier at hun blir litt fristet til å gjøre noe av det samme, tross at hun ikke synes resultatet har blitt utelukkende fint på Sophie Elise:

”Man blir jo på en måte litt fristet av å gjøre de samme tingene som det hun har gjort, men samtidig synes jeg ikke det har blitt så bra på henne” (Heidi, 18)

Bilde 6: Sophie Elise poserer med kjæresten. Hentet fra www.sophieelise.no.

Hovedinntrykket er at de allikevel liker henne og det hun gjør, da særlig med vekt på åpenheten om livet sitt og ærligheten om temaene hun skriver om. Om dette sier Heidi og Amelia:

”Hun blogger veldig ærlig om livet sitt og jeg liker det veldig godt at hun virker veldig trygg på hvem hun er, og jeg respekterer det, jeg synes det er imponerende selv om hun får veldig mye kritikk. Jeg har fulgt henne veldig lenge så det er liksom litt sånn ekstra kjært for meg å følge livet hennes” (Heidi, 18)

”Hun skriver mye om dyrevern og det er sånne ting jeg blir inspirert av, og klær og sånn. Men ikke det faktum at hun tar operasjoner og sånn, det blir jeg ikke inspirert av. Jeg har ikke noe imot at hun tar silikon og restylane og alt det der, men jeg liker at hun står frem med det, det er mange bloggere som har tatt silikon, men som ikke sier noe om det, og når folk spør sier de nei, eller så svarer de ikke. Jeg liker at hun er såpass åpen, og at hun viser at det ikke er noe å være flau over. Jeg liker at hun deler uansett om det er bra eller dårlig, men jeg vil jo tro at hun ikke deler hele livet sitt” (Amelia, 16)

Den åpenheten og ærligheten Sophie Elise viser på bloggen gjør at jentene liker å følge henne. Ikke nødvendigvis fordi de selv ønsker silikonpupper og mindre nese (operasjoner som Sophie Elise har gjennomført) men rett og slett fordi de setter pris på at hun er seg selv og er ærlig om hva hun gjør og hvorfor hun gjør det. Det at hun har et avslappet forhold til mat og godteri tror jeg også er befriende for jentene:

(..) mens hun sier at hun blir glad av å spise godteri og leve det livet hun har nå, så hun bryr seg på en måte ikke. Hun har et sunt og avslappet forhold til det (Heidi, 18)

4.2.4 Diskusjon: Seksualisert og utfordrende

Når man skal diskutere hvordan Sophie Elise presentere seg selv gjennom bloggen er det nærliggende å snakke om kroppsmodifisering. Gunn Engelsrud (Engelsrud, 2006) snakker om at det å forandre på kroppen handler om et ønske om å øke sin verdi som menneske. Hun sier også at kroppen er et objekt som man kan investere i og dermed øke dens verdi (Engelsrud, 2006). Utenfra kan det virke som Sophie Elise, kanskje ubevisst, ønsker å øke sin verdi som menneske ved å gjøre puppene og leppene større, noe hun også har midlene til. Det kan være riktig å hevde at Sophie Elise tilhører en sosiale gruppe hvor modifisering av kroppen er naturlig. Featherstone (1999) diskuterer habitus i forhold til hvilken smak du har og hvilke valg du tar i livet. Det at Sophie Elise velger å gjøre forandringer på kroppen som innebærer smertefulle operasjoner, sier noe om hennes habitus (Featherstone, 1999). Hvorfor man velger å ta silikon i puppene, Stylage⁵ i leppene, Botox i pannen og å operere nesen er interessant å diskutere også i lys av sosial klasse. Man skal være svært forsiktig med å plassere mennesker i sosiale klasser. Likevel kan måten Sophie Elise seksualiserer kroppen på, ved blant annet å overdimensjonere puppene, gi inntrykk av å tilhøre lavere sosial klasse. Å ta et valg om å modifisere kroppen, er knyttet til habitus og habitus er

⁵ En type hyaluronsyre som korrigerer ansiktets rynker og folder. Se SVEEN, D. 2014. *Hva er stylage* [Online]. [www.drsveen.no. Available: http://drsveen.no/stylage-range-faq/](http://drsveen.no/stylage-range-faq/).

knyttet til sosial gruppe. Det kan være at i den sosiale gruppen Sophie Elise tilhører er det uproblematisk og akseptabelt å gjøre sånne typer modifikasjoner på kroppen.

Det er vanskeligere å plassere Sophie Elise i kategoriene til Lövheim (2011) enn Caroline Berg Eriksen. Sophie Elise har en uformell og personlig tilnærming til leserne, hun er opptatt av mote og skjønnhet, men hun er mindre opptatt av å være presentabel. Hun skriver litt om venner og uteliv, men det som kanskje er mest karakteristisk er at hun uttrykker stor grad av personlig frihet. Dette kommer til syne gjennom åpenhet og ærlighet i innleggene, hun virker å bry seg mindre om hva andre tenker om henne. Åpenhet og ærlighet er nettopp det som inspirerer Amelia når hun leser bloggen til Sophie Elise. Både Heidi og Amelia er klare på at de liker og setter pris på Sophie Elises åpenhet og at hun også skriver om de dårlige dagene sine. Det stemmer godt overens med det Lövheim (forskning.no, 2010) sier om at lesere av blogger har høye krav til autenticitet - de som er troverdige er de som blir mest lest. At Sophie Elise også sier at hun liker å spise godteri og egentlig ikke er så glad i trene, gjør nok også at flere unge jenter kan relatere seg til henne og identifisere seg med henne.

Det er interessant når Heidi på den ene siden sier at hun ikke synes Sophie Elise skaper så mye kroppspress, samtidig som hun sier at hun er litt påvirket og er fristet til å gjøre det samme med kroppen sin. Grunnen til at hun ikke har gjort det er fordi hun ikke synes at Sophie Elises operasjoner har blitt så vellykket.

Informantene klarer ikke helt å identifisere seg med den type kroppsfokus som Sophie Elise fremmer, til det fremstår hun som litt for seksualisert og utfordrende. Selv om Sophie Elise er et godt forbilde i form av at hun er seg selv, tør å vise sine svake sider og ikke er manisk opptatt av trening og kosthold, er også hun en bidragsyter til et kroppsfokusert samfunn. Der Berg Eriksen trener for å opprettholde en sunn, sterk og velformet kropp, tar Sophie Elise i bruk operasjoner. Det virker likevel som om de begge deler ideen om at de gjennom ulike former for kroppsmodifisering (trening, dietter, operasjoner) øker sin verdi som menneske. Videre ønsker jeg å se på om det kroppspresset informantene føler kan settes i sammenheng med den eksponeringen bloggerne er ansvarlige for.

4.3 Om kroppspress

4.3.1 Resultater

Jentene snakker en del om kroppspress (og kroppsideal) delvis på oppfordring fra meg og delvis på eget initiativ. I sitatet under sier Ina litt om hva man gjør for å se bra ut og hvorfor man ønsker å være pen og attraktiv:

”da kan man jo begynne å spørre hvorfor trener du? Jo det er fordi jeg vil se ut sånn og det er jo veldig mye kroppsfokus uansett så blir du eksponert for det hele tiden, man får kommentarer fra det motsatte kjønn på hvor bra du ser ut, man har lyst til å være attraktiv, pen og tiltrekkende og hvis det er det du tror [at du skal se sånn ut], da gjør du mye for å se sånn ut uansett altså, og det er mye kroppspress (..)” (Ina, 17)

Hun sier at kroppspresset kommer fra et ønske om å være pen og attraktiv for guttene. De sier at det er vanskelig å stå imot et skjønnhetsideal. Jentene er såpass reflekterte at de forstår at et kroppsideal er noe som er i konstant forandring og at det handler om å være en del av det som er ”in” – å ha den kroppen som alle andre synes er fin og at man gjennom det synes den er fin selv. Trender er konstant i forandring, om det sier Ina:

”dette er egentlig bare en trend som vil komme og gå, man vil alltid se ut som det som er perfekt, men hva som er perfekt det vil jo alltid forandre seg fra tynn til fit, før var det blek og man var større fordi det viste velstand. Dette forandrer seg jo hele tiden. Det har nødvendigvis ikke å gjøre med hva som er pent fordi det forandrer seg hele tiden. Man vil se ut som det som er in” (Ina, 17)

I sitatet under snakker Adelen om et kroppsideal i forandring som har gått fra tynn til fit, om det gjør det lettere å passe inn, er hun usikker på:

”det som kanskje er fordelen med fit er på en måte at man kan være litt større, du bør også være tynn, men du kan også være litt større på en måte så du får litt større spillerom samtidig som det er andre krav” (Adelen, 17)

Adelen sier at det er vanskelig å tenke rasjonelt om noe du vet er retusjert, når jenta på bildet ser så bra ut:

”det er jo ikke mulig å komme seg unna det [kroppspresset], man må jobbe rasjonelt med at det der er photoshop, hun der er underernært.. å sette i gang den tankeprosessen, men det kommer jo til det at jeg vil jo også se sånn ut, for hun er jo pen og jeg har et bilde av at det er sånn pen ser ut” (Adelen, 17)

Adelen er en reflektert 17-åring, men blir allikevel påvirket til å synes at underernærte, fotoredigerte jenter er fine – hun har lyst til å se ut som dem.

Det å følge moten kan føre til at man mister sin kritiske stemme. Noen ganger er det enklere å gjøre som alle andre, enn å stå imot. Om dette sier Adelen:

”det er det inntrykket man får inn hele tiden, at det er det jeg skal gå med [klær] også blir den tanken at ”ja men dette var jo ikke noe fint” borte fordi de andre mener jo at dette er greit” (Adelen, 17)

Jentene snakker en del om hvordan de påvirker hverandre, man har et ønske om å se bra ut ved å være tynn og trent, men også ha fin stil og kle seg bra. Man vil gjerne imponere hverandre og det er viktig å se bra ut for guttene. Ina snakker om å ville imponere guttene:

”ungdommer har et behov for å bli sett og bli likt og de vil jo imponere, ikke bare seg selv, men de andre rundt seg, venner og kamerater. Jenter har lyst til å imponere guttene og omvendt ikke sant. Da blir det til at du henger deg på de trendene som viser et skjønnhetsideal” (Ina, 17)

De fleste ungdommer ønsker å bli likt av de rundt seg. Når jentene blir spurt om hva som påvirker dem mest svarer alle venner og familie. Guttene er ganske tydelige på hva de synes er fint, og da er det naturlig å ønske å se sånn ut. Gjennom sin oppmerksomhet er guttene med på å definere hva som er en fin kropp. Ina sier at gutter er tydelige på hva de liker og dermed vet jentene hvordan de burde se ut:

”i forhold til jenter og kropp tror jeg også det er blitt mer at gutter er så tydelig på det de synes er pent, det å ha pupper og rumpe...” (Ina, 17)

Dette er også et gjensidig forhold. Jenter vet hvilken type kropp gutter liker. Men Ina påpeker at jenter også er tydelige på hvilken kropp de liker at gutter har:

”hvis du har lyst til å imponere en gutt, da vet du hva du må gjøre. Nå er det blitt mye mer det hos jenter og, gutter med magemuskler er så fint så da må liksom alle [ha det].” (Ina, 17)

Det er også legitimt å snakke om kropp blant venner, dette gjelder både for gutter og jenter. De nevner en kroppsbildeforstyrrelse som guttene kan slite med – megareksi⁶ – som handler om å få så store muskler som mulig. De skiller også mellom hvordan kroppsidealet er for gutter og jenter. Adelen presenterer to synspunkter:

”jeg tenker at både for gutter og jenter så er det to hovedsynspunkter; for jenter, enten skal du være tynn eller så skal du ha pupper og rumpe og det er greit, og for gutter så er det enten at det holder å ha en fin personlighet eller du skal ha magemuskler” (Adelen, 17)

Inntrykket jeg får fra jentene er at den viktigste årsaken til at de vil se bra ut, er for å være attraktive for guttene. Heidi sier at hun opplever stor forskjell på oppmerksomheten tynne og tykkere jenter får. Det er flere av jentene som er av den oppfatning at aller helst skal du være både tynn og ha former. De synes det er fint å være slank, men gjerne ha pupper og rumpe i tillegg. Trenden er at enten skal du være tynn eller du skal ha former. Heidi snakker litt om hvordan du skal se ut og hvor hovedfokuset ligger:

”hovedfokuset er at du skal være tynn, men så skal du ha former også, folk får komplimenter for formene sine, ”oi du har fine pupper” eller fin rumpe, men samtidig er det jo sånn ”å, du er så tynn” som at det er veldig bra” (Heidi, 18)

Jentene snakker om å *snakke om* kropp. Hvorfor er det sånn at vi snakker såpass mye om kropp, både i media, men også venner imellom? Det er ikke alltid det handler om å bare være tynn og trent, det kan også handle om å være sunn. Jentene er opptatt av at det går an å være sunn selv om man har noen ekstra kilo på kroppen. I media florerer det av diettalternativer, det handler om hva man ”skal” spise og hva man ikke ”skal” spise, hva man

---

⁶ Man kan lese mer om megareksi i en artikkel av Næss, ”Megareksi: en kroppsbildeforstyrrelse blant gutter”, på www.ung.no.

legger på seg av og ikke, karbohydrater, fett, proteiner, og i de siste årene også om gluten- og laktoseintoleranse. De som slenger seg på disse trendene er ofte opptatt av å være sunne, og er de ikke det skal de slanke seg – noe som også handler om kropp. Amelia har forståelse for hvorfor man snakker om kropp, sånn hun fremstiller det her virker det naturlig at mye av hverdagen vår skal handle om nettopp det:

”når man er ungdom så tar man til seg veldig mye.. og man sier veldig mye og snakker mye om kropp og det er kanskje fordi det er jo det man går rundt i, det er det folk ser på, når jeg møter deg nå for eksempel så er jo det første jeg ser på er jo kroppen din fordi det er jo deg.. og da skjønner jeg at folk snakker om det for det er jo det de dømmer folk på først.. man har jo lyst til å gi folk et godt førsteinntrykk.. her i Norge er det sånn at du skal være tynn ikke sant.. og da skjønner jeg at det er det folk snakker om” (Amelia, 16)

Hun mener også at man selv skal få definere ”sin egen perfekt” og hun er klar på at det ikke alltid er optimalt å være tynn. Ambivalensen kommer fram ved at hun synes Berg Eriksen er for tynn med for mye muskler, men skulle gjerne selv hatt magemuskler og definerte armer. Hun sier at jenter skal ha litt mage, litt ekstra fett på kroppen og former, men vil gjerne ha flat mage selv:

”man skal ikke ha flat mage da, man skal ha litt fett, litt former og rumpe, man trenger ikke være syltynn sånn som Fotballfrue [Berg Eriksen] for å være perfekt, jeg synes for eksempel Sophie Elise sin kropp er veldig fin” (Amelia, 16)

Når jeg kommenterer at Sophie Elise kanskje ikke har like mye muskler som Berg Eriksen, sier Amelia:

”jeg har ingenting imot muskler heller, det kunne jeg godt hatt selv, jeg ønsker for eksempel armmuskler og.. jeg har jo litt muskler og det synes jeg er fint.. jeg kunne også godt hatt markert mage.. det hadde ikke vært.. jeg synes også det er veldig fint, men det er jo litt sånn..”(Amelia, 16)

Jeg spurte Heidi hvordan hun synes en fin kropp så ut:

”jeg synes en fin kropp er tynn, men har litt hofter og pupper, har litt kvinnelige former. Timeglass-aktig” (Heidi, 18)

Heidi presenterer tre typer kropper vi ser i mediebildet i dag:

”enten veldig, veldig tynne som ikke har noe former, eller så er det på en måte ganske normale kropper, eller så er det silikon og sånn. Det er de tre som går igjen” (Heidi, 18)

Jeg ønsket å snakke med jentene om som kjennetegner en sunn kropp. Gjennomgående mener de det handler om å ha et sunt forhold til seg selv, og å ikke ha behov for å forandre noe hele tiden. De mener man må være fornøyd med deg selv for å ha en sunn kropp. Alt dette handler om mental kapasitet og å stå imot presset. De sa også at det handler om å spise riktig, trene nok, ikke være for tynn, ikke for tykk, og ha litt kvinnelige former:

”å ha et sunt forhold til seg selv synes jeg er veldig viktig, du kan jo faktisk synes du har et sunt forhold til deg selv uten å faktisk ha en sunn kropp. Men hvis du føler at du er bra nok og ikke har et konstant behov for å forandre deg så er du hvert fall i riktig retning da” (Ina, 17)

Adelen beskriver hvordan en sunn kropp ser ut:

”spørsmålet var sunn kropp, det er vel ikke sykkelig undervektig, ikke sykkelig overvektig, et sted midt i mellom og at du synes at du er ok” (Adelen, 17)

Amelia påpeker at det mentale er viktig for å ha en sunn kropp:

”du må trene og spise riktig og så har det litt med det mentale å gjøre, fordi hvis du er fornøyd med kroppen din og du føler at du gjør ting riktig så hjelper jo det veldig mye. Du har ikke en sunn kropp om du spiser riktig og trener, men kaster opp maten, det har jo noe med det mentale å gjøre også..” (Amelia, 16)

Avslutningsvis setter Ina ord på det ambivalente forholdet de har til kroppsidealet:

”Jeg tror veldig mange har lyst til å si, det er ikke greit, men hadde jeg fått.. kunne trylle meg til å se sånn ut likevel så hadde jeg gjort det..” (Ina, 17)

4.3.2 Diskusjon: Om den ”riktige” og ”gale” kroppen, den idealiserte og den sunne kroppen

I begynnelsen av resultatkapittelet om kroppspress og kroppsideal snakker Ina om at man har et ønske om å være ”in”, og at man gjerne trener fordi man vil ha en viss type kropp. Man har lyst til å være attraktiv, spesielt for guttene. Foucaults begrep om makt, disiplinering og den føyelige kroppen, samt den sosiale anerkjennelsen som man kan oppnå ved å ha den idealiserte kroppen (Pilcher and Whelehan, 2004), blir nærliggende å diskutere sammen med slike uttalelser. Ina sier at *”man har lyst til å være attraktiv, pen og tiltrekkende”*, noe som er menneskelig. Hvilken kropp som er verdsatt er gjerne definert av maktstrukturene i samfunnet. Disse maktstrukturene danner ulike diskurser (Azzarito, 2009). Diskurser som omhandler kropp og utseende blir synlig gjennom bilder i media og på blogger. Makten ligger i den ubevisste disiplineringen som påvirker unge jenter til å strebe etter å oppnå idealkroppen. Slike diskurser skaper ikke bare føyelige kropper utfra hvilke aktiviteter de definerer som passende, men også ved å gi tydelige indikasjoner på hvordan kroppen skal se ut (Pilcher and Whelehan, 2004).

Alt det jentene sier om kropp og kroppspress bærer preg av å være sterkt påvirket, som Engelsrud (2006) påpeker, av det samfunnet de lever i. Adelen påpeker at det å være ”fit” på én måte har gitt mange større spillerom. Det er ikke lenger bare den tynne, hengslete kroppen som har verdi, men også en sunnere, ”større” type kropp. Dette gir kanskje flere muligheten til å passe inn i malen, samtidig som det stiller andre og nye krav, særlig til trening. Dette viser hvordan de strømningene som beveger seg i et samfunn kan være styrende for hvordan man tenker og hva man blir påvirket av. Engelsrud sier at det å oppnå en muskuløs, frisk og naturlig slank kropp er komponenter som øker den kulturelle verdien til jentene fordi man gjennom å ha en sånn type kropp oppnår lykke, status og makt (Engelsrud, 2006).

Adelen sier at hun vil se ut som den underernærte jenta på bildet til tross for at hun vet at hun er redigert. Hun er av den oppfatning av at det er ”sånn pen ser ut”, og da glemmer hun å anvende et kritisk blikk. Bordo (2003) er skeptisk til overrepresentasjonen av tynne jenter i media og at man gjennom det lærer å se ”riktige” og ”gale” kropper. De kroppene man blir

eksponert for på bilder blir også de ”riktige” kroppene, det ligger dermed stor makt i hva som blir fremvist. Gjennom det Adelen sier viser hun at hun har lært hvordan pen ser ut, men hun forstår også at hun ser den ”riktige” kroppen på en gal måte.

Engelsrud (2006) sier at å bli spurt om hvor fornøyd du er med kroppen din, er et vanlig spørsmål å få i dag. Da jeg spurte jentene om hvorfor de tror kropp er blitt så viktig og hvorfor det er så mange som snakker om det, svarte Amelia at hun ikke synes det var noe rart i det hele tatt. Det første man ser på er kroppen til den man møter, mer eller mindre bevisst. Det er det hun dømmer folk etter først, også meg da vi først møttes. Hun skjønner også at de fleste ønsker å gi en godt førsteinntrykk, hvor blant annet det å være tynn er viktig. Engelsrud (2006) sier at kropp er privat eiendom, men samtidig relasjonell, den virker hele tiden sammen med andre kropper i det samfunnet den befinner seg i. Kropper påvirkes og sammenliknes konstant med andre kropper. Når man snakker, tenker og føler rundt kropper er man gjerne sterkt preget av den kulturen man befinner seg i (Engelsrud, 2006). Amelia sier at man i Norge skal være tynn og at hun derfor skjønner at det er det folk snakker om. Hun viser med sine uttalelser at hun er ungdom i en kultur som er opptatt av kropp og utseende og som verdsetter en type kroppsideal.

Azzarito (2010) beskriver kvinnekroppen i dagens samfunn som slank og sterk med former på de riktige stedene. Jentene mener en sunn kropp handler om å ikke være for tynn, ikke for tykk, men et sted midt i mellom. Det å ikke ville forandre på kroppen og ha det bra med seg selv, representerer en sunn kropp. Amelia sier blant annet at det ikke hjelper å trene og spise riktig hvis du kaster opp maten etterpå, da har man det ikke bra med seg selv, og man har heller ikke en sunn kropp. Den mentale psyken må være god. Jentene gir uttrykk for hvordan både den fysiske og den psykiske tilstanden har noe si for om man har det bra med seg selv, og om man har en sunn kropp. De skiller ikke mellom den fysiske og psykiske tilstanden, men sier heller de må virke sammen for at man skal føle seg bra nok.

4.4 Om påvirkning fra bloggene

4.4.1 Resultater

Jeg spurte jentene om de trodde bloggene påvirket hverdagslivet deres, og om de opplever press rundt kropp og utseende. De svarte da at mye av hverdagen handler om å se bra ut. Det viktig å ha mange venner, mange likes på Facebook, gjøre det bra på skolen og være så aktiv som mulig. Heidi sier følgende om dette:

” Livet ditt skal være så bra, du skal bo bra, ha venner og kjæreste, du skal vise det fram på Facebook og Instagram og ha masse likes på profilbildet ditt ” (Heidi, 18)

Jeg spør om det gjør noe med henne å få mange likes, da svarer hun:

”ja, jeg blir glad for mange likes, det er flaut å innrømme det, men det betyr noe fordi du får den godkjennelsen på at du er bra nok eller at mange liker deg ” (Heidi, 18)

Jentene føler at de hele tiden burde gjøre noe, enten være med venner eller være på trening, man burde ha gode karakterer og gjøre det bra på de fleste arenaer i livet, om dette sier Heidi:

”du skal ha mange venner, i hverdagen er du enten med vennene dine eller så er du på trening eller så gjør du lekser. Du skal ha gode karakterer. I helgene skal du alltid være på fest og du skal hvert fall ikke være alene og gjøre ingenting. Og ligge å se på Netflix i mange timer er på en måte ikke noe å vise fram og det er på en måte litt tabu. Hvis man gjør det tenker man at folk ser litt ned på deg, man skal liksom gjøre det bra på alle punkter ” (Heidi, 18)

Hvor man er og hva man gjør til enhver tid kommer synliggjøres i sosiale medier og når jeg spør henne om hun tror bloggene har innvirkning på alt det hun har gitt uttrykk for i tidligere sitater, sier hun:

”ja, det tror jeg. De blogger om at de er med vennene sine og de trener og de spiser sunt og.. de har kjekke kjæresten som er på tv og de gjør ditt og datt hele tiden, går på den røde løperen, er med i tv-program, gjør masse sånne ting som gjør at livene deres virker veldig innholdsrike og spennende. Det blir jo lett å sammenlikne sitt eget liv med deres liv, tenk så gøy det hadde vært hvis jeg var kjent blogger og hadde masse penger og kunne dra til Afrika.. ” (Heidi, 18)

Heidi sier at hun blir påvirket av alt rundt seg hele tiden, og at det til dels er kjedelig fordi hun ser så mange pene ansikter og fine kropper. Hun blir veldig påvirket av magasiner og blogger, og synes det delvis er problematisk fordi hun ikke føler at det er vanskelig å ikke

være som dem. Hun sier at hun synes presset er slitsomt og prøver å være reflektert med tanke på hvor presset kommer fra:

”Jeg synes det er veldig slitsomt, jeg merker det veldig godt på meg selv også, nå må jeg gjøre noe, jeg kan ikke bare ligge her og ikke gjøre noen ting... det er et press som jeg legger hovedsakelig på meg selv, men... samfunnet rundt meg har fått meg til å føle det på den måten” (Heidi, 18)

Videre sier hun at dette presset kommer fra samfunnet rundt, ikke familien:

”Jeg har ikke vokst opp med at [familien sier at] jeg må være sånn og sånn hele tiden”[her mener hun at det ikke familien som legger presset på henne, det må komme fra et annet sted] (Heidi, 18)

Slik jeg forstår henne sier hun at presset hun føler ikke er noe hun har skapt på egenhånd og at det heller ikke er noe familien har påført henne. Hun mener dermed at det må komme fra et annet sted. Nå hun sier ”samfunnet” tror jeg ikke dette innebærer nærmeste vennekrets og familie, men heller medier, sosiale medier og generelle strømninger i samfunnet som hun mer eller mindre bevisst blir påvirket av.

Ina er kritisk til det som er i fokus på bloggene og hvordan det påvirker oss til å tro at noe er greit. Om holdningene på bloggen sier hun:

”Det som skremmer meg at de skaper noen holdninger, altså at deres holdninger påvirker andres holdninger til at det er greit, ”jeg bare kjøpte meg en jakke og den kostet 10.000”” (Ina, 17)

Heidi har en forståelse for at hun blir påvirket av de bloggene hun leser, hun synes det er slitsomt, men kan likevel ønske at hun kunne være en av dem (bloggerne). Hun synes blogglivet virker fristende og når hun sammenlikner sitt liv med deres liv synes hun det virker spennende. På spørsmålet om hun leser blogger om mat og trening svarer hun negativt, hun liker ikke sånne type blogger fordi hun får dårlig samvittighet for hva hun selv spiser. Amelia, derimot, sier hun blir påvirket til å trene mer når hun leser treningsblogger:

”Jeg ser jo ofte på bloggene fordi jeg liker hvordan de kler seg og sånn og får inspirasjon av de, så jeg får inspirasjon av det og at de trener. Når jeg ser på bloggen at de trener ofte så tenker jeg kanskje at jeg burde trene oftere enn jeg gjør. Det er kanskje et litt underliggende press bak i tankene.. jeg gjør kanskje en del ting litt ubevisst, sånn som at om jeg ser produkter på bloggen så har jeg lettere for å kjøpe de enn når det bare kommer et produkt som jeg ikke vet hva er. Hvis jeg har sett det på en eller annen blogg så er det mye større sjanse for at jeg prøver det ut” (Amelia, 18)

Amelia sier også at hun kan kjenne seg igjen i ønsket om at alt skal se perfekt ut på utsiden:

”Jeg er litt sånn at jeg streber etter at alt skal se perfekt ut på utsiden. Det er litt det jeg føler at jeg kjenner meg igjen i, i bloggen da, men jeg vet jo veldig godt at sånn er det ikke” (Amelia, 16)

Og om å lese matblogger og spise sunt sier hun dette:

”(..) hvis hun [bloggeren] lager noe sunt så tenker jeg at kanskje jeg også burde spise sunnere, ikke sant? Jeg føler at de fleste ungdommer nå til dags strever etter det ”rosablogg-imaget” på en måte, der man har alt på plass og alt er perfekt på en måte, det er jo det man prøver å opprettholde på utsiden..” (Amelia, 16)

Amelia sier i sitatene over at hun både blir påvirket når det gjelder både trening og spising, hun blir også inspirert av Sophie Elises engasjement for dyrevern. Men når jeg spør om bloggene påvirker hverdagen hennes sier hun at de ikke gjør det fordi hun ikke snakker om det på skolen. Amelia er i et skolemiljø hvor det ikke leses blogger og de er derfor ikke et sentralt samtaleemne.

4.4.2 Diskusjon: Om ambivalensen, uoppnåelige forbilder og den perfekte kroppen

Antall blogger i Norge er estimert til ca. 300.000 (Moen, 2015). Hvor mange ”rosablogger” det er blant disse er ikke oppgitt – derimot vet vi at jenter er de hyppigste brukerne både som lesere og forfattere av blogger (forskning.no, 2010). Bloggen er, og skal være, en måte for ”jenta i gata” å kunne dele sine personlige tanker og refleksjoner med offentligheten – det er kjernen i bloggfenomenet (Schmidt, 2007). På denne måten er det heller ingen som

kontrollere det som skrives og bloggerne står dermed svært fritt med tanke på hva de ønsker å dele.

Informantene mine er alle hyppige lesere av blogger og alle sammen leser ”rosablogger”, de har god innsikt i hva det dreide seg om. De innrømmer at de synes det er viktig å få mange ”likes” på bilder på Facebook og på Instagram. I hvor stor grad de blir påvirket av bloggene er de usikre på. Heidi sier at hun føler et press. Hun tror det kommer fra sosiale medier, magasiner og reklame, men klarer ikke helt å konkretisere følelsen. Ina synes det er skremmende hvordan bloggernes holdninger påvirker andres holdninger, som for eksempel at det er greit å kjøpe en veske eller jakke til 10.000 kroner. Gauntlett (2008) sier at selv om leseren er kritisk til det hun leser betyr ikke det at hun ikke blir påvirket. Jentene opplever å ha et ambivalent forhold til det de leser. På den ene siden er de kritiske, på den andre siden skulle de ønske de hadde livet til bloggeren. Gjennom bilder og tekst på bloggen får man inntrykk av at livet handler om å være sammen med venner, spise sunt, trene, ha kjekke kjæresten, være på TV og gå på den røde løperen. På samme måte som magasinene, er også noen typer blogger med på å danne en sosial konstruksjon av femininitet. Det perfekte, slik det forstås i dag, befestes gjennom bilder av kropp, trening, sunn mat, aktiviteter og ellers lykkelige omstendigheter. Det er en gang slik at forsider med tynne og pene jenter er mer populære og selger mer. Budskapet både magasinene og bloggene sender oppleves som motsigende for leseren. På den ene siden får man gode råd om hvordan man skal ha det bra med seg selv og opprettholde et godt selvbilde, samtidig som man blir bombardert med skjønnhetstips og perfekte bilder av jenter i bikini. Kvinner som portretteres i magasiner og kvinner som portretterer seg selv på blogger, ønsker å bli oppfattet som gode forbilder. De fremstiller seg gjerne som selvstendige, aktive og karriereorienterte. Når de i tillegg oppfattes som pene, sexy, smarte, tynne og trente, det er da de blir uoppnåelige forbilder for mange jenter.

Når Amelia sier at hun leser blogger og føler at hun burde spise sunnere og trene mer, noe hun beskriver som et ”underliggende” press bak i tankene, påvirkes hun av det hun ser og leser. Det er ikke slik at dette er utelukkende negativ påvirkning. Sett i et helseperspektiv er det ikke bare negativt at Amelia ønsker å trene mer og spise sunnere, litt dårlig samvittighet for at man spiser usunt er heller ikke helseskadelig. Men når tanker om trening og sunn mat blir påtrengende og man får dårlig samvittighet for noe man objektivt sett ikke burde få dårlig samvittighet for, det er da påvirkningen kan ha motsatt effekt – man kan bli syk av

det. Det er også viktig å påpeke at den dårlige samvittigheten ville hun kanskje fått uavhengig av om hun leste blogger, vi blir påminnet vår manglende treningslyst andre steder enn gjennom bloggernes tekst og bilder. Men med bloggernes inntog ble aspektet med trening enda tydeligere fordi man i tillegg til detaljerte treningsopplegg også blir eksponert for halvnakne kropper i treningstøy. Det å hele tiden skulle strebe etter noe noen andre har for å oppnå å se annerledes ut enn man gjør, er ikke nødvendigvis bra for helsen.

Det er interessant å sette det jentene sier om påvirkning fra bloggene i sammenheng med den disiplineringsprosessen de er en del av, der makt ikke først og fremst kommer til syne som et bevisst forhold mellom det Pilcher og Whelehan (2004) kaller en undertrykker og den undertrykte. Den disiplinære effekten i dagens samfunn styres blant annet av fitnessindustrien og som om Markula-Denison og Pringle (2006) påpeker, gjennom medias presentasjoner av den perfekte kroppen. Når tynne, pene jenter eksponeres i media, og på rosablogger, viser det seg at unge jenter både bevisst og ubevisst lar seg påvirke med tanke på hvordan de ser på seg selv og hva de synes er fint. Dette kan føre til at noen ønsker å være tynnere enn det som er sunt for dem.

5 Avsluttende diskusjon

Formålet med oppgaven er å se på hvilke typer femininiteter som presenteres gjennom bloggene og om de påvirker unge jenters syn på kropp. Oppgaven skulle handle først og fremst om kropp og femininitet og gjennom dette fysisk og psykisk helse.

Media, i denne sammenheng blogger, gir uttrykk for en ”cult of femininity” (Ferguson, 1983) som legger føringer for hvordan kvinner skal oppføre seg eller se ut. Det sier noe om hvordan man kan være feminin, hvis man ønsker det. Hva ”cult of femininity” innebærer har forandret seg i takt med samfunnet. Rådene i kvinnemagasinene og senere bloggene har gått fra å si noe om hvordan man skal oppføre seg, slik det var på 50-tallet, til hvordan man skal se ut, slik det er i dag. Samtidig har det også skjedd en utvikling hvor kvinner har blitt selvstendige og selvhjulpne og er mer uavhengig mannen enn tidligere (Pilcher and Whelehan, 2004). Det er en positiv utvikling. Dagens ”cult of femininity” handler derimot om å passe inn i den smale malen som innebærer å være tynn, slank og veltrent (Grogan and Wainwright, 1996). Når malen er så snever og det er få kropper som er ”innenfor”, blir det et kroppsideal det er vanskelig for mange unge jenter å forholde seg til. Grogan og Wainwright (1996) ønsker derfor et større rom for andre typer femininiteter slik at unge jenter også kan få andre typer rollemodeller og dermed bli mer motstandsdyktige mot det kroppspresset de opplever. Man kan alltid argumentere for at det er sunt å være tynn. Men det er ikke sunt å være *for tynn* og det er heller ikke sunt å ønske å være tynn, hvis det fører til misnøye med egen kropp og dårlig selvbilde.

I dag er femininitet og maskulinitet anerkjent som sosialt konstruert kjønn. Å uttrykke femininitet eller maskulinitet trenger ikke være direkte knyttet til det biologiske kjønn (Klomsten, 2006). Det at det har skjedd en utvikling i forståelsen av kjønn gjør det interessant å se på hvordan femininitet blir framstilt på de bloggene som er presentert i oppgaven. Det er viktig å påpeke at alle mine inntrykk av bloggerne kommer fra samtaler med informantene og min egen gjennomlesning av bloggene. Jeg uttaler meg dermed om femininitet slik det fremstilles på bloggene, som vil si gjennom tekst og bilder.

Jeg har nevnt at Berg Eriksen, gjennom bloggen, forfekter en type 50-talls femininitet, i tråd med datidens ”cult of femininity” (Ferguson, 1983). Hun synes å være svært opptatt av hvordan hun fremstår og ønsket ser ut til å være et plettfritt hjem og utseende. Det virker som hun er opptatt av fasaden både når det gjelder henne selv, familien sin og hjemmet

deres. Både bilder og tekst er profesjonelt gjennomført. Slik hun framstår på bloggen, gjør at hun også passer inn i Grogan og Wainwrights (1996) presentasjon av ”cult of femininity”. Hun representerer ”det tynne idealet”, har idealkroppen (tynn, slank, trent og sunn) og er dermed ikke et nyansert og annerledes forbilde slik Grogan og Wainwright (1996) skulle ønske at flere var. Berg Eriksen fremstår også som en kontrast til det Bordo (2003) sier når hun viser fram den ”riktige” kropp gjennom bilder. Bordo (2003) hevder at mye av problemet med objektiveringen av kvinnekroppen skyldes nettopp bildene av de ”riktige” og ”gale” kroppene i media. Når Berg Eriksen legger ut bilder av seg selv både med og uten klær og ved å skrive inspirasjonsinnlegg om hvordan man sminker seg penere, blir det hennes bidrag til objektivierungsprosessen av kvinnekroppen. Det blir som Featherstone (1999) og Engelsrud (2006) påpeker at i samfunnet vårt hvor konsumet er såpass høyt blir kroppen et objekt som kan formes og forandres på, alt ettersom man ønsker – så lenge man har ressurser nok.

Connells (1987) begrep «støttende femininitet» (emphasized femininity) defineres ved blant annet at kvinnen skal etterleve mannens drømmer. Den type femininitet som Berg Eriksen presenterer i sin blogg kan klassifiseres som en støttende femininitet. Dette kan understrekes ved at hun begynte å blogge under navnet ”Fotballfrue” noe som først og fremst sier noe om hvem hun er kona til. Der Berg Eriksen er med på å understreke en tradisjonell femininitet, er det vanskeligere å plassere bloggen til Sophie Elise. Hun presenterer en femininitet som har kropp som sitt prosjekt, og som Berg Eriksen, gjør også Sophie Elise forandringer på kroppen. Førstnevnte gjennom kosthold og trening og sistnevnte gjennom plastisk kirurgi. Informantene fremhever at hun har valgt å endre på nesen og puppene og at hun legger ut seksualiserte bilder av kroppen sin på bloggen. Sophie Elise er et eksempel på hvordan man, i dagens samfunn, kan forandre på kroppen sin så lenge man har råd til det. Til tross for objektivering av kroppen og kroppsmodifiseringen oppleves Sophie Elise som mer ærlig og oppriktig i innleggene sine, sammenliknet med Berg Eriksen. Den femininiteten Sophie Elise presenterer er kroppsfixert og til dels seksualisert, hun bidrar også til å forsterke en type ”cult of femininity”. Det vil si at hun gjennom bloggen er med på å definere hva det vil si å være jente og at hun gjennom dette påvirker unge jenter. Informantene opplever henne som avslappet til både kosthold og trening og fordi hun fremmer en femininitet hvor det er greit å ha kvinnelige former og litt underhudsfett, er de også mer positive til henne enn Berg Eriksen.

Det er interessant å diskutere hvordan ulike typer feminiteter gir gjenklang i ulike sosiale klasser. Den smaken man har blir gjerne synlig gjennom kroppslige uttrykk, en persons habitus kan dermed ses i sammenheng med den sosiale gruppen han eller hun tilhører (Bourdieu, 1978). På grunn av undertøysbildene og kroppsmodifiseringene viser Sophie Elise en mer seksualisert feminitet, enn Berg Eriksen. Berg Eriksen fremstiller en flink pike feminitet, en jente som har alt av materielle goder (hus, bil, masse klær, alt nytt av teknologisk utstyr). Enten har ikke ikke Sophie Elise tilgang på slike goder, eller så velger hun ikke å fronte det i like stor grad. Det kan uansett være mulig å tolke forskjellene i feminitet som et uttrykk for at de også representerer ulike sosiale klasser.

Mine informanter uttrykte en ganske sterk ambivalens i forhold til kropp og kroppsideal. De synes blant annet at mange av jentene i media og på bloggene er for tynne, men samtidig skulle de gjerne vært tynnere selv. De synes ikke at bloggerne alltid er gode forbilder fordi de fokusere for mye kropp og utseende, men de uttrykker likevel at de er misunnelige på livet de lever. Man kan stille spørsmålsteget ved hvorfor kropp er blitt så viktig for mange og hvorfor kroppens utseende er kilden til både bekymring og glede. Det å ha en kropp som er velfungerende og formet på en måte man ønsker kan være både tilfredsstillende og vanskelig. Tilfredsstillende fordi man kanskje har nådd et mål eller fordi man kjenner at kroppen tåler mye belastning, og vanskelig fordi man må opprettholde kroppen slik at den ikke forfaller. Kropp er og har alltid vært kjernen for menneskelig eksistens – det er nettopp derfor det er så interessant å forske på den, og derfor det er så viktig å forske på hva som påvirker den. Man *er* kroppen sin, man må forholde seg til den hver dag og på den måten leve gjennom den. Kroppen erfarer og bearbeider inntrykk og følelser hele tiden (Bengtsson and Løkken, 2004). Ved å objektivere sine egne kropper er bloggerne med på å forsterke objektiveringen av andre jenters kropper. Dette kan skape frustrasjon for informantene fordi man må forholde seg til sin egen kropp samtidig som man speiler kroppen i forhold til andre kropper, og kjenner på en følelse av mislykkethet. Kroppsidealet til de kvinnelige bloggerne blir det man strekker seg etter fordi det er det som er synlig og det er lett å la seg påvirke. Det kan hende bloggene har gjort jentene mer bevisste på egen kropp og at det derfor er blitt vanskeligere å ha et naturlig forhold til kroppen sin etter bloggernes inntog. I lys av dette er det interessant å notere at informantene mente at en ”sunn” kropp først og fremst handler om å ha det bra med seg selv. I tillegg fremhevet de at det handler om å ha det bra med den kroppen man har, og å være fri fra kroppspresset. At en sunn kropp handler om et *ønske* om å ikke ville forandre på kroppen, sier kanskje noe om hvordan de *egentlig* vil ha det med seg

selv. Dataene poengterer at vi lever i et samfunn hvor sosiale medier, som blogger, har stor innflytelse og fremmer en "cult of femininity" som, istedenfor å fokusere på et naturlig og sunt forhold til kroppen, fokuserer på kroppen som et prosjekt som bør formes og disiplineres i tråd med gjeldende kroppsideal.

Å se holistisk på helse er viktig innenfor en folkehelsestradisjon. Dette vil blant annet si at det er viktig å se både på de fysiske og de psykiske ringvirkningene av et fenomen. Det betyr å se på mennesket som et hele bestående av mange deler hvor delene fungerer dialektisk i forhold til hverandre, dette gjør at man evner å se hvordan den psykiske sykdommen innvirker på den fysiske sykdommen og vice versa (Engelsrud, 2006). Slik kropp framstilles på bloggene til Berg Eriksen og Sophie Elise kan det virke som om kroppene deres er til for andre. Det å objektiverer kroppen gjennom bilder og kropp blir deres hovedprosjekt. De fokuserer ikke på et helhetlig helseperspektiv eller den "levde kroppen". Unge jenter, blant dem mine informanter, preges av fokuset på kropp, de opplever det som vanskelig å ikke skulle forholde seg til det de ser på blogger og i media. Bloggenes innhold er en kilde til å produsere dårlig samvittighet hos jentene og det oppleves som vanskeligere å være fornøyd med egen kropp. Informantenes forståelse av hva en sunn kropp er, sammenfaller heller ikke med hvordan bloggerne fremstiller kropp.

I et salutogent folkehelseperspektiv (Naidoo and Wills, 2009, Lindström and Eriksson, 2006) må fokuset være på å holde de unge jentene både fysisk og psykisk friske. I det arbeidet er det nødvendig å se på hva det er som påvirker noen jenter til å ville være tynne. Jentene har "levde kropp" og erfarer gjennom forholdet til samfunnet og tingene rundt seg (Leder, 1992). Dette forholdet kan være preget av beundring (Berger, 1972) og sammenlikning (Skårderud, 2013) og det er dermed ikke alltid lett å være konstruktiv og fornuftig i vurderingen av seg selv. Det kan være det hjelper å fronte sunne idealer slik at jentene i større grad får et positivt forhold til egen kropp. Det er viktig at de opplever at de mestrer å være unge i dagens samfunn og gjennom det opplever å ha et naturlig forhold til kroppen sin. Det å påvirke unge jenter til å bli motstandsdyktige mot det kroppspresset de opplever og få til et generelt skifte i fokus på kropp – det tror jeg i det lange løp vil gi færre som sliter med å forholde seg til kroppspress og kroppsideal. I den sammenheng vil det være viktig å forske mer på hvilke blogger og andre medier som påvirker unge jenter. Det kan også være hensiktsmessig å få i gang samtaler med kropp som tema, for eksempel gjennom et helsefag på skolen. I en sån type setting kan man bruke blogger eller andre sosiale

medier som utgangspunkt for refleksjon om hvordan kropp blir framstilt. De ”ekstreme” bloggene vil alltid være de mest leste nettopp fordi de er ekstreme, enten i måten bloggerne fremstiller seg på (for eksempel Sophie Elise) eller i sin profesjonalitet (for eksempel Caroline Berg Eriksen). Heller enn å motarbeide fremveksten av flere slike blogger, kan man gjøre et forsøk på å gi unge jenter de verktøyene de trenger for å lettere kunne stå imot presset. Et av tiltakene kunne være å ha åpne, ærlige og konstruktive samtaler om temaet kropp. Forandring *kan* være mulig gjennom å iverksette tiltak hvor intensjonen er å gjøre det lettere for unge jenter å ha en kropp i vårt samfunn – og gjennom dette skape en ny ”cult of femininity” som gir rom for sunne og naturlige kropper.

6 Referanseliste

- AZZARITO, L. 2009. The Panopticon of physical education: pretty, active and ideally white. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 14, 19-39.
- AZZARITO, L. 2010. Future Girls, Transcendent Femininities and New Pedagogies: Toward Girls' Hybrid Bodies? *Sport, Education and Society*, 15, 261-275.
- BENGTSSON, J. & LØKKEN, G. 2004. Maurice Merleau-Ponty: Kroppens verdslighet og verdens kroppslighet. I K. Steinsholt & Løvlie, L.(red.). *Pedagogikkens mange ansikter. Pedagogikkens idéhistorie fra antikken til det postmoderne*.
- BERGER, J. 1972. *Ways of Seeing*, London, Penguin Group.
- BORDO, S. 2003. *Unbearable weight: feminism, western culture and body*, Berkley, California and London, University of California Press.
- BOURDIEU, P. 1978. Sport and social class. *Social science information*, 17, 819-840.
- BOYD, D. 2006. A blogger's blog: Exploring the definition of a medium. *Reconstruction*, 6.
- CHAMPION, H. & FURNHAM, A. 1999. The effect of the media on body satisfaction in adolescent girls. *European Eating Disorders Review*, 7, 213-228.
- CLAY, D. 2005. Body image and self-esteem among adolescent girls: testing the influence of sociocultural factors. *Journal of research on adolescent*
- COLEMAN, R. 2008. The becoming of bodies: Girls, media effects, and body image. *Feminist Media Studies*, 8, 163-179.
- CONNELL 1987. *Gender & power*, Oxford, Blackwell Publisher.
- EKSTRÖM, K. M. & TUFTE, B. 2007. *Children, media and consumption : on the front edge*, Göteborg, NORDICOM.
- ENGELSRUD, G. 2006. *Hva er kropp?*, Oslo, Universitetsforlaget.
- FANGEN, K. 2004. *Deltagende observasjon*, Bergen, Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.
- FEATHERSTONE, M. 1999. Body modification: An introduction. *Body & Society*, 5, 1-13.
- FERGUSON, M. 1983. *Forever feminine: Women's magazines and the cult of femininity*, Ashgate Pub Co.
- FORSKNING.NO. 2010. *Bloggprinsessene kommer* [Online]. <http://www.forskning.no>. Available: <http://forskning.no/media-barn-og-ungdom-internett-kjonn-og-samfunn-kommunikasjon/2010/04/bloggprinsessene-kommer> [Accessed 25.04.2010 2010].
- GAUNTLETT, D. 2008. *Media, gender and identity: An introduction*, Routledge.

- GROGAN, S. & WAINWRIGHT, N. Growing up in the culture of slenderness: girls' experiences of body dissatisfaction. *Women's Studies International Forum*, 1996. Elsevier, 665-673.
- HARPER, D. 1988. Visual sociology: Expanding sociological vision. *The American Sociologist*, 19, 54-70.
- HARPER, D. 2012. *Visual sociology*, New York, Routledge.
- JOHANNESSEN, A. T., P. CHRISTOFFERSEN, L. 2010. *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*, Oslo, Abstrakt forlag.
- KLOMSTEN, A. T. 2006. A study of multidimensional physical self-concept and values among adolescent boys and girls.
- KLØVSTAD, V. S., TANJA 2009. Vil du laste ned web 2.0? Delekulturen forandrer samfunnet. *Delte meninger - om nettets sosiale side*. Oslo: Universitetsforlaget.
- KVALE, S. 2009. *Det Kvalitative forskningsintervju*, Oslo, Gyldendal Norske Forlag
- LEDER, D. 1992. A tale of two bodies: the Cartesian corpse and the lived body. *The body in medical thought and practice*. Springer.
- LEV-ARI, L., BAUMGARTEN-KATZ, I. & ZOHAR, A. H. 2014. Mirror, mirror on the wall: How women learn body dissatisfaction. *Eating behaviors*, 15, 397-402.
- LIDÉN, B. 1986. *Hele mennesket!: helhetssyn og helse: om holistisk medisin*, Oslo, Cappelen Damm forlag.
- LIESTØL, G. & RASMUSSEN, T. 2003. *Digitale medier: en innføring*, Universitetsforlaget.
- LINDSTRÖM, B. & ERIKSSON, M. 2005. Salutogenesis. *Journal of Epidemiology and community health*, 59, 440-442.
- LINDSTRÖM, B. & ERIKSSON, M. 2006. Contextualizing salutogenesis and Antonovsky in public health development. *Health promotion international*, 21, 238-244.
- LUNDBY, K. 2012. *Selvrepresentasjon i digitale fortellinger*. [Oslo]: Cappelen Damm akademisk, 2012.
- LÖVHEIM, M. 2011. Personal and popular: the case of young Swedish female top-bloggers. *Nordicom review*, 32, 3-16.
- MARKULA-DENISON P. PRINGLE, R. 2006. *Foucault, Sport and Exercise: Power, Knowledge and Transforming the Self*, 2 Park Square, Milton Park, Abingdon Oxo OX14 4RN, Routledge.

- MOEN, T. 2015. 300.000 blogger i Norge? <http://www.thomasmoen.com> [Online]. Available from: <http://thomasmoen.com/300-000-bloggere-i-norge/> [Accessed 16.04 2015].
- NAIDOO, J. & WILLS, J. 2009. *Foundations for health promotion*, Elsevier Health Sciences.
- NTB. 2013. *Skremmende mange undervektige jenter i Oslo* [Online]. <http://www.osloby.no>. Available: [http://www.osloby.no/nyheter/--Skremmende-mange-undervektige-jenter-i-Oslo-7152711.html - .UjA-o7zBlc0](http://www.osloby.no/nyheter/--Skremmende-mange-undervektige-jenter-i-Oslo-7152711.html-.UjA-o7zBlc0) [Accessed 20.03.2013 2013].
- OGDEN, J. & MUNDRAJ, K. 1996. The effect of the media on body satisfaction: The role of gender and size. *European Eating Disorders Review*, 4, 171-182.
- PHILLIPS, B. J. 2005. Working out: Consumers and the culture of exercise. *The journal of popular culture*, 38, 525-551.
- PILCHER, J. & WHELEHAN, I. 2004. *50 key concepts in gender studies*, Sage.
- REDAKTØR, M. S. 2008. Delingskultur, sosial web og læring. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 3 ER.
- RETTBERG, J. 2008. *Blogging Digital Media and Society Series* Cambridge, Polity Press.
- RYSST, M. R., G 2014. Kroppsideal og kroppspress blant noen kvinner i Oslo. Sifo.
- SCHEPER-HUGHES, N. & LOCK, M. 1998. The mindful body: A prolegomenon to future work in medical anthropology. *Understanding and Applying Medical Anthropology*. Mayfield Publishing Company.
- SCHMIDT, J. 2007. Blogging practices: An analytical framework. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12, 1409-1427.
- SHILLING, C. 1993. *The body and the social theory*, SAGE publications Ltd.
- SKÅRDERUD, F. 2013. Kroppen er den nye sjelen. Available: <http://www.aftenposten.no/meninger/Kroppen-er-den-nye-sjelen-7418582.html>.
- SVEEN, D. 2014. *Hva er stylage* [Online]. <http://www.drsveen.no>. Available: <http://drsveen.no/stylage-range-faq/>.
- <http://WWW.BLOGGLISTEN.NO>. *blogglisten* [Online].

7 Vedleggsliste

Vedlegg 1: Informasjonsskriv til skole

Vedlegg 2: Informasjonsskriv til informanter med samtykkeerklæring

Vedlegg 3: Intervjuguide

Vedlegg 4: Kvittering og godkjenning på melding fra NSD

Vedlegg 1

Julie Løvold
Dælenenggata 29
0567 Oslo

Oslo, 16.08.2013

Forespørsel om datainnsamling i forbindelse med masteroppgave

Jeg er student ved masterstudiet i Folkehelsevitenskap ved Universitetet for miljø- og biovitenskap. Masterstudiet har et helsefremmende og forebyggende perspektiv. Studiet er tverrfaglig med kunnskapsgrunnlag hentet fra helse-, natur- og miljøvitenskap, samfunnsvitenskap og humanvitenskap. Jeg er nå i gang med avsluttende masteroppgave. Masteroppgavens foreløpige tittel er: sosiale medier og jenters syn på kropp. Problemstillingen som ligger til grunn for denne studien er: I bloggernes verden – jenters opplevelse av hvordan et sosialt medium preger deres syn på kropp. En kvalitativ studie med fokus på det moderne samfunnets påvirkning på unge jenters psykisk og fysiske helse.

I forbindelse med forskningsprosjektet ønsker jeg å gjennomføre gruppeintervju og individuelle intervju med 5-6 jenter i 2.klasse (17-18 år). Datamaterialet som innhentes vil inngå i studien. Datainnsamlingen vil foregå i oktober/november 2013. Jeg ønsker med denne henvendelsen å be om skriftlig godkjenning til å benytte elever ved [REDACTED] videregående skole som informanter i studien.

Jentene som skal delta bør ha god kjennskap til bloggverden, med hovedvekt på ”rosabloggerne”. Hensikten med studien er å forsøke å belyse hvordan bloggernes innhold påvirker jentenes syn på kropp. Målet med studien er å frembringe ny kunnskap om hvilken påvirkningskraft sosiale medier har på unge jenter når det kommer til synet på kropp, det kan innebære egen kropp og ungdommers kropp generelt. Ny viten innenfor dette tema kan belyse hvordan strømninger i samfunnet kan påvirke unge jenters psykiske og fysiske helse og kunne skape en diskurs rundt den samfunnsmessige utviklingen. Deltagelse i studien vil være frivillig og dataene som fremkommer vil bli behandlet konfidensielt i tråd med etiske retningslinjer for anonymisering av data. Deltagerne vil når som helst kunne trekke seg fra studien uten å måtte begrunne dette nærmere. Organisasjonens navn og dens ansatte vil og også holdes anonymt når oppgaven leveres.

Ta gjerne kontakt med meg dersom det er ønskelig med ytterligere informasjon eller å se over spørsmålene i intervjuundersøkelsen. Min veileder Kristin Walseth ved Høgskolen i Oslo og Akershus kan også kontaktes på e-post. Kristin.walseth@hioa.no

Mvh. Julie Løvold

Vedlegg 2

Forespørsel om deltagelse i intervju i forbindelse med masteroppgave

Jeg er student ved masterstudiet i Folkehelsevitenskap ved Universitetet for miljø- og biovitenskap. Jeg holder nå på med den avsluttende masteroppgaven. Tema for oppgaven er sosiale medier og syn på egen kropp. Jeg ønsker å undersøke hvordan sosiale medier, med hovedvekt på blogger, påvirker unge jenters syn på egen kropp.

For å finne ut mer om dette ønsker jeg å intervju 5-6 jenter i 2. klasse (17-18 år). Et gruppeintervju og noen individuelle intervju. Jentene må ha kjennskap til bloggverden. Samtalen vil dreie seg om ulike blogger, hva jentene mener om dem og hvordan de tror disse påvirker dem. Jeg vil bruke båndopptaker og ta notater mens vi snakker sammen. Gruppeintervjuet vil vare i ca. 60 minutter og de individuelle intervjuene i ca 40. Intervjuene vil foregå i oktober/november. Informasjonen fra intervjuene vil kun brukes i masteroppgaven min.

Frivillig deltagelse

Det er frivillig å være med og du kan når som helst trekke deg fra studien, uten å måtte begrunne det nærmere. Dersom du trekker deg vil all informasjonen fra deg slettes.

Hva skjer med informasjonen om deg

Opplysningene om deg vil bli behandlet konfidensielt og anonymt. Ingen personer vil kunne gjenkjennes i den ferdige oppgaven. Lydopptakene slettes når intervjuet er skrevet ut på papir, senest 20. Januar.

Fordeler og ulemper ved å delta

Fordelen ved å delta er at du får snakke om hvordan bloggene påvirker deg. Ved å dele de positive og negative erfaringene, kan du være med på å bidra til kunnskap/forskning som kan gjøre at man oppnår større forståelse for hvordan blogger påvirker unge jenter i dag. Under intervjuet er det du som forteller om dine tanker rundt tema, ledsaget av meg. I alle former for samtale kan det dukke opp temaer det er vanskelig å snakke om, du kan derfor når som helst avslutte intervjuet, eller si ifra hvis det er noe du ikke vil snakke om. Dersom du har behov for oppfølging etter intervjuet, kan du henvende deg til meg eller XXX (læreren)

Dersom du har lyst til å være med på intervjuet, er det fint om du skriver under på denne samtykkeerklæringen.

Hvis det er noe du lurer på kan du ringe meg på telefonnr. 95813006 eller sende en epost til julie.lovold@student.umb.no. Du kan også kontakte min veileder Kristin Walseth på Høgskolen i Oslo og Akershus kristin.walseth@hioa.no

Studiet er meldt til Personvernombud for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS.

Med vennlig hilsen
Julie Løvold
Dælenenggata 29
0567 Oslo

Samtykke for deltagelse i studien

Jeg har mottatt skriftlig og muntlig informasjon om studien blogging og jenters syn på egen kropp

---

(signatur, dato)

Vedlegg 3

Intervjuguide: jenter, kropp, blogging

Blogg

- Fortell litt om når og hvorfor du/dere begynte å lese blogger?
- Hvordan type blogger leser du/dere i dag? (eks. Treningsblogger, moteblogger, andre?)
- Hvorfor leser du/dere akkurat disse bloggene?
- Blir du/dere inspirert til å forandre dere av disse/den bloggen på en eller annen måte?
- Hva synes du/dere er morsomt å lese om/hva inneholder en god blogg?

Vis meg

- Kan du/dere finne de bloggene du/dere pleier å lese på macen? (jeg har med)
- Fortell litt hvorfor du/dere leser akkurat disse bloggene? (fordi alle andre gjør det, fordi de skriver om noe som interesserer dere etc)
- Hva er positivt og hva er negativt med disse bloggene?
- Påvirker innholdet i disse bloggene hverdagen din/deres? (hvordan du/dere kler deg/dere, hvordan du/dere spiser, hvordan du/dere trener etc.)
- Tenker du/dere det som kommer fram på denne bloggen gjenspeiler samfunnet?

Sunnhet

- Hva betyr sunnhet for deg/dere?
- Hvordan ser en sunn kropp ut?
- Hvordan lever man for å leve sunt?
- Hva/hvem påvirker deg/dere mest i forhold til deres eget utseende? (venner, kjendiser, bilder i blader, det dere leser på nett, foreldre?)

Vedlegg 4

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS
 NORWEGIAN SOCIAL SCIENCE DATA SERVICES

Harald Hårfagres gate 25
 N-5007 Bergen
 Norway
 Tel: +47-55 58 21 17
 Fax: +47-55 58 96 50
 nsd@nsd.uib.no
 www.nsd.uib.no
 Org.nr. 985 321 884

Ruth Kjørsti Raanaas
 Institutt for landskapsplanlegging
 Universitetet for miljø- og biovitenskap
 Postboks 5003
 1432 ÅS

Vår dato: 09.09.2013

Vår ref:35222 / 3 / LMR

Deres dato:

Deres ref:

TILBAKEMELDING PÅ MELDING OM BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

Vi viser til melding om behandling av personopplysninger, mottatt 25.08.2013. Meldingen gjelder prosjektet:

35222	<i>Hvordan sosiale medier påvirker unge jenters syn på kropp</i>
Behandlingsansvarlig	<i>Universitetet for miljø- og biovitenskap, ved institusjonens øverste leder</i>
Daglig ansvarlig	<i>Ruth Kjørsti Raanaas</i>
Student	<i>Julie Løvold</i>

Personvernombudet har vurdert prosjektet og finner at behandlingen av personopplysninger er meldepliktig i henhold til personopplysningsloven § 31. Behandlingen tilfredsstiller kravene i personopplysningsloven.

Personvernombudets vurdering forutsetter at prosjektet gjennomføres i tråd med opplysningene gitt i meldeskjemaet, korrespondanse med ombudet, ombudets kommentarer samt personopplysningsloven og helseregisterloven med forskrifter. Behandlingen av personopplysninger kan settes i gang.

Det gjøres oppmerksom på at det skal gis ny melding dersom behandlingen endres i forhold til de opplysninger som ligger til grunn for personvernombudets vurdering. Endringsmeldinger gis via et eget skjema <http://www.nsd.uib.no/personvern/meldeplikt/skjema.html>. Det skal også gis melding etter tre år dersom prosjektet fortsatt pågår. Meldinger skal skje skriftlig til ombudet.

Personvernombudet har lagt ut opplysninger om prosjektet i en offentlig database, <http://pvo.nsd.no/prosjekt>.

Personvernombudet vil ved prosjektets avslutning, 01.08.2014, rette en henvendelse angående status for behandlingen av personopplysninger.

Vennlig hilsen

 Vigdis Namtvedt Kvalheim

 Linn-Merethe Rød

Linn-Merethe Rød tlf: 55 58 89 11
 Vedlegg: Prosjektvurdering
 Kopi: Julie Løvold, Dælenengata 29, 0567 OSLO

Avdelingskontorer / District Offices:

OSLO: NSD, Universitetet i Oslo, Postboks 1055 Blindern, 0316 Oslo. Tel: +47-22 85 52 11 nsd@uio.no
 TRONDHEIM: NSD, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, 7491 Trondheim. Tel: +47-73 59 19 07. kyrre.svarva@svt.ntnu.no
 TROMSØ: NSD, SVF, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø. Tel: +47-77 64 43 36. nsdmaa@svt.uio.no

Personvernombudet for forskning

Prosjektvurdering - Kommentar

Prosjektnr: 35222

Ifølge prosjektmeldingen skal det innhentes muntlig og skriftlig samtykke basert på muntlig og skriftlig informasjon om prosjektet og behandling av personopplysninger. Personvernombudet finner informasjonsskrivet tilfredsstillende utformet i henhold til personopplysningslovens vilkår, forutsatt at det tilføyes kontaktopplysninger om daglig ansvarlig, samt at lydopptak slettes og opplysningene anonymiseres innen 1.8.2014.

Ved rekruttering i samråd med lærer, anbefaler vi at lærer minnes om sin taushetsplikt i forhold til utlevering av opplysninger om elevene.

Det er ombudets vurdering av ungdom i alderen 17-18 år på selvstendig grunnlag kan samtykke til deltakelse i dette prosjektet.

Innsamlede opplysninger registreres på privat pc. Personvernombudet legger til grunn at veileder og student setter seg inn i og etterfølger Universitetet for miljø- og biovitenskap sine interne rutiner for datasikkerhet, spesielt med tanke på bruk av privat pc til oppbevaring av personidentifiserende data.

Prosjektet skal avsluttes 01.08.2014 og innsamlede opplysninger skal da anonymiseres og lydopptak slettes. Anonymisering innebærer at direkte personidentifiserende opplysninger som navn/koblingsnøkkel slettes, og at indirekte personidentifiserende opplysninger (sammenstilling av bakgrunnsopplysninger som f.eks. yrke, alder, kjønn) fjernes eller grovkategoriseres slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes i materialet.

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Postboks 5003
NO-1432 Ås
67 23 00 00
www.nmbu.no